

Informatieblad

NOVEMBER - DECEMBER 2021 - JANUARI 2022

Ons verlangen naar de Messias, de Verlosser van duivel en zonden, de Koning van de Vrede is nu in deze Advent levendiger en veel bewuster dan ooit, gewekt door de openbare brutale goddeloosheid en de bizarre wereldomstandigheden waarin we zijn. Heer Jezus, kom! (*Openb. 22, 20*)

Evenals satan in het hele heilsplan van God als tegenspeler optreedt, zo verschijnt ook zijn “rijk” (*Lc. 11, 18*) als de grote tegenmacht tegen het rijk van God. Dit tegenovergestelde rijk heeft het bijna klaargespeeld de Kerk en het geloof uit de wereld te werken, waardoor de mens weer veel meer uitgeleverd is aan deze boze. De strijd bereikt nu zijn hoogtepunt, maar de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen. (*Mt. 16, 18*)

De H. Paulus noemt zich medewerker van God. (*1 Kor. 3, 9*) Door hen die zich openstellen voor God, kan de H. Geest vrede stichtend en heiligend werken in de wereld. Maar vergeten we niet dat van godloochenaars die Gods geboden verachten, ook iets uitgaat, en zeker als zij de leiding in de samenleving naar zich hebben kunnen toetrekken. Satan, machtshongerig, versterkt door hen zijn invloed in de wereld, die altijd destructief zal zijn, met nu ook zelfs wetten die tegen de wet van God, de natuurwet indruisen, die tegen het menselijk leven gericht zijn. We zien daardoor inderdaad meer en meer wanorde in de wereld, leugen, verwarring en onvrede onder de mensen. Vroeg of laat zal er een punt komen, want het kwaad wordt verder opgedrongen, waarop we ons moeten weren, zoals we bij het Doopsel hebben beloofd: ik verzaak aan satan, en aan al zijn werken.

Het opgeven van de vrije dienstbaarheid aan God in liefde zal door de mensen betaald worden met het toekomstige onvrij liggen aan een elektronische leiband, zoals slaven. Jezus vertelt ons in de parabel van de verloren zoon (*Lc. 15*) dat de jongste die van thuis was weggelopen, zijn vrijheid bij zijn vader had opgegeven en zich in dienst moest stellen van een varkensboer, een beeld van de duivel, die hem nog niet eens van het varkensvoer liet eten, terwijl hij hongerde. Satan is een harde meester, die de mensen benijdt dat zij bestemd zijn voor een geluk, dat hijzelf voor eeuwig heeft verspeeld! Op welke manier dan ook wil hij de mens beletten zijn eeuwig doel te bereiken.

Nog ziet God de bedrijvigheid van satan aan, zolang er een mens met een vrij vermogen om te beslissen op aarde leeft. Maar eens komt de dag, die de laatste scheiding en beslissing brengt. Christus zelf heeft het definitieve uiteengaan van de beide rijken geschilderd. Hij zal namelijk de schapen van de bokken scheiden. (*Mt. 25, 31 v.*) “Dan zullen zij gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven”. (*Mt. 25, 46*)

Zijn we vol vertrouwen, doen we ons best ons heilig geloof ongerept te bewaren en hierdoor weerbaar te zijn! Het doet ons anders denken, anders beminnen, en anders leven, maar God welgevallig! Gezegende Advent!

Pater Carlo de Beer

De Menswording

Uw Levensleer, Walter Farrell en Martin J. Healy

Het Mysterie van de Menswording

De aanschouwing van God is het doel van het menselijk leven. Het zijn de goddelijke genade en de bovennatuurlijke ingestorte deugden, die de mens tegelijk daarmee ontvangt, welke hem in staat stellen de aanschouwing van God te bereiken. Maar door de zonde heeft Adam de genade en de ingestorte deugden voor zichzelf en voor heel het menselijk geslacht verloren. Hoe kan de mens dan ooit zijn ware bestemming bereiken? Moeten wij zeggen dat het ware geluk hem voor immer onmogelijk is? Door de zonde heeft hij zichzelf van God afgescheiden. Hij is als een lastig kind uit het huis van de liefde van God weggelopen. Maar de liefde van God voor de mens is sterk en diep en wijs; zij is vanuit de hemel naar de aarde afgedaald en heeft hem van zonde en dood verlost; en de wijze waarop Hij gekomen is, gaat het begrip van de mens te boven. “Hierdoor heeft Gods liefde zich aan ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld heeft gezonden, opdat we door Hem zouden leven. Hierin bestaat de liefde: niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft bemind en Zijn Zoon heeft gezonden tot verzoening voor onze zonden.” (1 Jh. 4, 9-10)

Dit is het centrale mysterie van het christendom – het mysterie van de Menswording van de Zoon van God. Om de men-

sen van hun zonden te bevrijden heeft God Zijn enige Zoon als mens in de wereld gezonden. Het Woord van God, de tweede Persoon van de Allerheiligste Drie-eenheid, is mens geworden en is voor onze zaligmaking onder ons komen wonen. De Zoon van God is God en mens tegelijk; Hij is één goddelijke Persoon, die bestaat in twee naturen, een goddelijke en een menselijke natuur. Al proberen we het dan ook, in het tegenwoordige leven zullen wij nooit begrijpen, hoe de Zoon van God mens kon worden en toch God kon blijven. Maar dit is het mysterie van de liefde van God voor ons, die Hij ons heeft geopenbaard. Christus zelf, de Zoon van God in het menselijk vlees, heeft deze overweldigende waarheid bekend gemaakt. Zijn wonderen hebben Zijn woord bewezen. Door het Sanhedrin werd Hij ter dood gebracht, omdat Hij dit recht had opgeëist. Christus heeft liever op het kruis willen

sterven dan Zijn woord terug te nemen; en Hij is uit het graf opgestaan om te bewijzen dat Hij, die werkelijk mens was, ook werkelijk God was.

Hoewel wij dit grote mysterie niet kunnen begrijpen, toch zijn daardoor, zoals de H. Thomas en de Kerkvaders ons aantonen, de goedheid, de wijsheid, de rechtvaardigheid en de kracht van God ons duidelijk geworden. In de Menswording is God, die almachtig en volmaakt is, neergedaald om een menselijke natuur, die geschapen en in macht beperkt is, met Zichzelf te verenigen. Dit is ongetwijfeld een teken van Gods goedheid tegenover de mens. Omdat Jezus Christus God en mens tegelijk is, kan Hij aan God een oneindige voldoening brengen voor de zonden van de mens tegenover God; en hierin wordt ons de wijsheid van God duidelijk gemaakt. Omdat Jezus Christus mens is, is het de mens die aan God voldoening heeft gebracht voor de zonde; en hierin zien wij de rechtvaardigheid van God. Tenslotte, een menselijke natuur verenigen met de Zoon van God als werkelijk Zijn eigen menselijke natuur – zulk een werk vraagt goddelijke macht.

De redenen voor de Menswording

De liefde van God tot de mens straalt in het mysterie van de Menswording nog duidelijker uit, wanneer wij ons realiseren dat God niet mens behoefde te worden om de mens van zijn zonden te verlossen. God had eenvoudig aan de mens zijn zonden kunnen vergeven en hem de genade kunnen terugschenken; of Hij had Zich tevreden kunnen stellen met een of andere voldoening die de mens zelf kon geven. Maar de liefde van God voor de

mensen was niet tevreden met halve maatregelen of met hetgeen eenvoudig noodzakelijk was. God koos de beste middelen die mogelijk waren uit om de mens tot het goede te leiden en hem af te trekken van het kwaad.

Door de Menswording brengt God de mens tot het goede. De Menswording is het stevige fundament voor de deugden van geloof, hoop en liefde. Zij is het fundament voor het geloof, omdat wij in Christus de stem van God zelf horen. Zij is het fundament voor de hoop, omdat zij een bewijs is voor de kracht van de liefde van God jegens ons. Zij is het fundament voor de caritas, omdat de grote liefde van God jegens ons onze liefde jegens Hem slechts kan aanwakkeren. Bovendien, in de Menswording vinden de mensen het voorbeeld, dat zij moeten navolgen om de aanschouwing van God te bereiken, want in het leven en in de daden van Christus zien wij het werk van de christelijke deugden in haar meest volledige volmaaktheid. Tenslotte is door de Menswording het goddelijk leven van

de genade aan de mens terug geschonken en wordt het hem mogelijk hier op aarde op goddelijke wijze te leven, zodat hij de aanschouwing van God in de hemel zal erven.

De Menswording trekt de mens af van het kwaad. Op de eerste plaats toont zij hem aan, dat hij aan God en aan zichzelf de voorkeur moet geven boven de duivel, die de ondergang van de menselijke natuur heeft bewerkt. Vervolgens toont zij de mens zijn eigen verheven waardigheid. God heeft Zichzelf met geen andere natuur verenigd dan met de natuur van de mens. Maar dan is de mens toch zeker wel iets wonderlijks in de ogen van God en in het heelal. De Menswording behoedt de mens echter ook voor aanmatiging, want de genade is hem terug geschonken door Jezus Christus en niet omwille van zijn eigen verdiensten. Daarom breekt de liefde van God in de Menswording ook het harde ijs van de menselijke hoogmoed. Als God nederig genoeg is om mens te worden, kan dan de mens te hoogmoedig zijn om door de genade aan God gelijk worden? En wat het meest belangrijke is, Jezus Christus, de Godmens, heeft voor de zonden van de mensen aan God voldoening gebracht en daarmee voor hem de vergiffenis van zijn zonden verdiend.

De Zoon van God is mens geworden om de mens van de zonde te verlossen. Sommige godgeleerden hebben beweerd, dat God ook mens geworden zou zijn als de mens niet in zonde was gevallen. Maar de H. Thomas merkt op, dat God ons niet heeft gezegd, wat Hij zou hebben gedaan als de mens niet had gezondigd. Daarom is het beter niet méér te zeggen dan het-

geen God zelf heeft gezegd, namelijk dat de Zoon van God mens geworden is om de mens van de zonde te verlossen. Hij is in de wereld gekomen om alle zonden weg te nemen, zowel de zonden van ieder persoonlijk als de erfzonde. Omdat de erfzonde heel het menselijk geslacht besmet, kunnen we zeggen dat, hoewel Christus kwam om alle zonden weg te nemen, Hij toch op de eerste plaats kwam om de mens van de erfzonde te bevrijden.

De H. Thomas merkt ook op, dat Christus precies op de juiste tijd op de wereld gekomen is. Als Hij gekomen was onmiddellijk nadat Adam had gezondigd, zou de mens zijn verlossing door Christus niet naar haar waarde hebben geschat. Om de waarde van de goddelijke gaven, die hij door de zonde had afgewezen, te beseffen, moest de mens enige tijd op zijn eigen krachten leven. Bovendien eiste de waardigheid van de Persoon, die de mens zou komen verlossen – de tweede Persoon van de Allerheiligste Drie-eenheid – dat de wereld op Zijn komst werd voorbereid door de lange reeks van patriarchen en profeten, die aan Hem voorafging. Indien Christus gekomen was in het begin van de geschiedenis van het menselijk geslacht, zou het geloof in Hem in latere tijd kunnen gaan verslappen. Van de andere kant, als Christus Zijn komst had uitgesteld tot aan het einde van de geschiedenis van de mensen op aarde, zouden de mensen God en Zijn geboden hoogstwaarschijnlijk hebben vergeten.

Op zichzelf beschouwd is de Menswording een mysterie, dat het menselijk begrip te boven gaat. Wij kunnen niets anders doen dan het nauwkeurig vaststellen. De H. Thomas begint zijn uiteenzetting

van het mysterie met de onfeilbare verklaring van het Concilie van Chalcedon: “Wij belijden, dat de eniggeboren Zoon van God in deze laatste tijden verschenen is in twee naturen, zonder vermenging, zonder verandering, zonder scheiding – terwijl het onderscheid van de naturen door de vereniging niet is weggenomen”. Als wij de kern van deze definitie beschouwen, kunnen we zeggen, dat wij in de Menswording één Persoon hebben, de Zoon van God, en twee naturen, een goddelijke en een menselijke, en dat deze twee naturen in de éne Persoon verenigd zijn. Om te begrijpen wat we hiermee bedoelen, moeten we ons herinneren wat bedoeld wordt met de termen “natuur” en “persoon” en wat met een vereniging in één persoon.

Het probleem van natuur en persoon

Allen weten wij, minstens op elementaire wijze, wat met de termen natuur en persoon bedoeld wordt. Wij weten dat een hond een natuur heeft, een dierlijke natuur, de natuur van een hond; maar we zijn er ons ook van bewust, dat een hond geen persoon is. Wij weten dat Jan Jansen een menselijke natuur heeft en een persoon is, en we begrijpen ook, dat zijn natuur niet precies hetzelfde is als zijn persoon. Zijn menselijke natuur is dezelfde als de menselijke natuur van alle andere mensen, maar zijn persoon niet. Wij kunnen zeggen, dat alle mensen redelijke wezens zijn, dat zij allen een ziel en een lichaam hebben. Maar als Jan Jansen tien euro steelt van Marie Pietersen, kunnen we zeggen dat hij het heeft gedaan, doch niet dat iemand anders het heeft gedaan. Als menselijk

wezen heeft Jan Jansen een lichaam en een ziel evenals alle andere mensen, maar alleen de persoon die bekend staat als Jan Jansen en niemand anders heeft de tien euro van Marie Pietersen gestolen. Wij kunnen dit alles eenvoudig vaststellen door ons te herinneren, dat het antwoord op de vraag “Wat is het?” ons de natuur van iets aangeeft; en het antwoord op de vraag “Wie is het?” ons de persoon geeft. Als wij vragen “Wat komt daar op de weg aan?” kan het antwoord zijn “Het is een menselijk wezen”. Het antwoord geeft ons de natuur aan van hetgeen op de weg aankomt. Maar als we de persoon willen weten, die er op de weg aankomt, moeten we de vraag stellen “Wie is het?”

De natuur van iets zegt ons wát het is; maar de persoon zegt ons wie het is. Dit sluit ook een ander belangrijk onderscheid in tussen een natuur en een persoon. Het antwoord op de vraag “Wat is dat?” kan alles zijn – een atoom, een boot, een roos, een paard, een mens of zelfs de goddelijke natuur. Maar het antwoord op de vraag “Wie is dat?” moet altijd zijn – een redelijk wezen, een verstandelijk wezen. Als wij vragen “Wie is dat?” verwachten we nooit als antwoord te krijgen “Een roos” of “Een boot”. Wij verwachten te horen, dat het Jan Jansen is, of de H. Thomas, of de Aartsengel Rafaël, of de Zoon van God. Een persoon is altijd een redelijk wezen en daarom ook een wezen met een vrije wil – een wezen dat de leiding heeft over zijn eigen daden, iemand die zichzelf meester is, iemand die voor zijn eigen daden verantwoordelijk is. Een persoon is dus altijd iemand die uniek is, die zichzelf is en niets of niemand anders. Een natuur kan aan vele individuen gemeenschap

de Allerheiligste Drie-eenheid” of “Hij is Jezus Christus, de Zoon van Maria van Nazareth”, of “Hij is de Messias”. Dit zijn alle slechts andere namen voor een en dezelfde Persoon. In Christus hebben we dus één goddelijke Persoon, die bestaat in twee naturen, de ene menselijk, de andere goddelijk.

De vereniging van de beide naturen in Christus

pelijk zijn. Er kunnen duizenden honden bestaan, maar ze hebben alle dezelfde soortgelijke natuur gemeenschappelijk. Er kunnen duizenden mensen zijn en ze hebben allen dezelfde soortgelijke natuur gemeenschappelijk. Maar elke menselijke persoon is zichzelf en niet iemand anders; zijn persoonlijkheid wordt met niemand anders gedeeld.

Nu zeggen wij bij de Menswording dat er twee naturen zijn, doch slechts één Persoon. In de Persoon van Christus, de Zoon van God, zijn er twee naturen, de ene menselijk, de andere goddelijk. Christus is God, het hoogste Wezen, de Almachtige Schepper en Heer van de wereld. De Persoon, Christus, heeft de goddelijke natuur. Maar Hij heeft ook een menselijke natuur, een menselijk lichaam en een menselijke ziel. De éne Persoon is God en mens tegelijk. Er zijn twee “Wat’s” in Christus, doch slechts één “Wie”. Als we vragen “Wat is Christus?” moeten we twee antwoorden geven; we moeten zeggen “Hij is God” en “Hij is mens”. Maar als we de vraag stellen “Wie is Hij?” is er slechts één antwoord mogelijk; wij moeten verklaren “Hij is de Zoon van God”. Het komt er niet op aan dat we ook zouden kunnen beweren “Hij is de tweede Persoon van

In Christus zijn de goddelijke natuur en de menselijke natuur verenigd. Hoe zijn ze verenigd? Hier bevinden we ons midden in de kern van dit grote mysterie. Het is duidelijk, dat ze niet zo maar verenigd zijn zoals twee stenen die bij elkaar op de grond liggen verenigd zijn. Als dit het geval was, zouden er in Christus twee personen zijn, de goddelijke Persoon en een menselijke persoon. Dit zou geen vereniging zijn, maar alleen een naast elkaar plaatsen, een bijeen plaatsen van de twee naturen. We kunnen evenmin zeggen, dat de twee naturen samengesmolten zijn, zoals bijvoorbeeld waterstof en zuurstof met elkaar vermengd zijn om water te krijgen. Dit is op de eerste plaats al onmogelijk, omdat het zou betekenen, dat de goddelijke natuur van Christus op een of andere wijze veranderd had moeten worden en de goddelijke natuur is absoluut onveranderlijk. Als de goddelijke en de menselijke natuur in Christus werkelijk samengesmolten waren, zou ofwel de goddelijke natuur menselijk, of de menselijke natuur goddelijk worden, of het resultaat zou zijn een mengsel dat noch menselijk noch goddelijk was. Maar geen van deze drie is mogelijk. De goddelijke natuur kan helemaal niet veranderen; de menselijke natuur kan niet goddelijk

worden; en Christus is niet iets dat noch goddelijk noch menselijk is. Hij is God en mens tegelijk. In Christus vinden we beide naturen in hun volledige volmaaktheid. Ook kunnen we niet zeggen dat de twee naturen met elkaar verenigd zijn zoals de ziel en het lichaam met elkaar verenigd zijn om één mens te vormen. In dit geval zijn ziel en lichaam twee onvolledige principes, die bij haar vereniging elkander aanvullen. Maar de goddelijke natuur is helemaal niet onvolledig of onvolmaakt. Zij kan zich niet rechtstreeks met een menselijke natuur verenigen als het ene onvolledige principe met het andere. Bovendien, evenals in het geval van waterstof en zuurstof, brengt de vereniging van ziel en lichaam iets tot stand, dat verschilt zowel van de ziel als van het lichaam alleen; zij brengt de hele mens tot stand. Maar in de Menswording brengt de vereniging van de twee naturen niet een derde wezen tot stand, dat verschilt van de goddelijke en de menselijke natuur. In de Menswording zijn de beide naturen volledig, ze zijn niet met elkaar vermengd of samengesmolten en vormen geen derde wezen dat van beide onderscheiden is.

De vereniging van de twee naturen in Christus is een persoonlijke vereniging. Zij vindt plaats in de Persoon van de Zoon van God. De twee naturen zijn niet rechtstreeks met elkaar verenigd. Zij zijn niet met elkaar vermengd of samengesmolten om een derde ding te vormen, dat van beide verschilt. Veeleer zijn ze indirect met elkaar verenigd in de tweede Persoon van de Allerheiligste Drie-eenheid. Deze persoonlijke vereniging van de twee naturen in Christus is ook niet gelijk aan de vereniging van ziel

en lichaam in de mens. In een gewone mens is zijn persoon of persoonlijkheid het resultaat van de vereniging van ziel en lichaam. Er is geen menselijke persoon, voordat een menselijke ziel en een lichaam met elkaar verenigd zijn om de hele mens te vormen. Maar in de Menswording bestaat de persoon vóór de vereniging van de twee naturen, omdat het de Persoon is van de eeuwige Zoon van God. In de Menswording neemt de Zoon van God, die eeuwig is, een volledige menselijke natuur aan, een lichaam en een ziel. De menselijke natuur wordt door deze vereniging de menselijke natuur van de Zoon van God. Hij is de Persoon die bestaat in deze natuur, de Persoon die verantwoordelijk is voor al haar daden, de verantwoordelijke Werker die in en door deze menselijke natuur in de wereld van de mensen werkt. Het zal nu onmiddellijk duidelijk zijn, dat de menselijke natuur van Christus geen menselijke persoon heeft. Als we de menselijke natuur van Christus bezien en vragen “Wat is dat?” moet het antwoord luiden “Het is een menselijke natuur”. Maar als we vragen “Wie is dat?” kunnen we als antwoord daarop geen naam geven van een menselijke of geschapen persoon; omdat er in Christus geen geschapen persoonlijkheid is. We zullen moeten zeggen “Hij is Christus, de Zoon van God”.

Omdat er in Christus slechts één Persoon is, en omdat die Persoon bestaat en werkt in twee naturen, een menselijke en een goddelijke, volgt hieruit, dat alle daden van beide naturen aan diezelfde éne Persoon kunnen en moeten worden toegeschreven. Het is de persoon, niet de natuur, die de verantwoordelijke werker is. Daarom kunnen we van Christus zeg-

gen, dat Hij de wereld heeft geschapen, dat Hij uit eigen macht wonderen heeft verricht, dat Hij onsterfelijk en eeuwig is; en van de andere kant dat Hij heeft gegeten, gedronken, geslapen, geleden, dat Hij gestorven is en verrezen en ten hemel is opgestegen.

Dit is zonder twijfel een diepzinnig mysterie. Wij kunnen niet verwachten het te begrijpen, voordat wij het duidelijk zien in de aanschouwing van God. Wij kunnen niet positief begrijpen, hoe het voor God mogelijk is een menselijke natuur aan te nemen. Wij vinden het zelfs moeilijk wanneer wij trachten te begrijpen hoe de menselijke natuur van Christus kan bestaan zonder een menselijke persoonlijkheid. Maar dit is een mysterie dat ons door God zelf geopenbaard is. Met de nederigheid van het geloof onderwerpen wij ons eigen verstand aan de oneindige wijsheid en waarheid van God. Omdat God ons deze verheven waarheid heeft geopenbaard, weten wij dat het voor de Zoon van God mogelijk is een menselijke natuur aan te nemen zonder een menselijke persoonlijkheid. Omdat God het zo heeft gezegd, weten wij dat deze verbluffende mogelijkheid een werkelijk

feit, een troostend feit is. Want indien God de mensen zozeer heeft liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon als mens in de wereld heeft gezonden, dan kan de liefde van God de mens zonder enige twijfel opheffen tot het ondoorgrondelijke geluk van de aanschouwing van God.

Zoals we reeds hebben gezien, was het in velerlei opzichten passend, dat de Zoon van God een menselijke natuur aannam. Wij kunnen hieraan nog toevoegen, dat het passender voor Hem was een menselijke natuur aan te nemen dan welke andere natuur ook. Wat de waardigheid betreft, is het passend, dat de Zoon van God, die de absolute volmaaktheid van de goddelijke Kennis is, die het goddelijk Verstand is, een natuur aannam die ook redelijk en verstandelijk is. Bovendien, al zijn dan ook de engelen verstandelijke wezens, het was passender dat God mens werd, omdat de mens verlossing nodig had en verlost kon worden, terwijl de boze engelen, de duivels, niet konden worden verlost en de goede engelen geen verlossing nodig hadden.

Omdat het doel van de Menswording was de verlossing van het zondige geslacht van Adam, was het ook passend, dat de Zoon van God een individuele natuur van het geslacht van Adam aannam. Zo kon hetzelfde menselijke geslacht, dat God in Adam had beledigd en de genade van God had verloren, aan God ook voor de zonde van de mens voldoening brengen en de genade van God terugwinnen.

De menselijke natuur van Christus

Om deze reden heeft de Zoon van God ook een volledige, een volkomen mense-

lijke natuur aangenomen, een menselijk lichaam verenigd met een menselijke ziel, een redelijke, verstandelijke ziel. Als Hij dit niet had gedaan, had Hij God geen voldoening kunnen brengen voor de zonde als een werkelijk menselijk wezen, als een ware vertegenwoordiger van het geslacht van Adam. Wij kunnen dus niet aan dit mysterie ontsnappen door te zeggen ofwel dat God zich slechts als een mens heeft voorgedaan, maar dat Zijn lichaam enkel een schijnlichaam was; of dat Zijn lichaam geen menselijke ziel had, geen menselijk verstand en geen menselijke wil. In al deze veronderstellingen zou Christus geen werkelijke mens geweest zijn en zou Hij niet in staat zijn geweest aan God voor de zonde een herstel van de mens aan te bieden.

De Zoon van God heeft een volledige menselijke natuur aangenomen. Omdat deze menselijke natuur nu de menselijke natuur is van een Persoon, die God is, is het niet meer dan natuurlijk, dat deze menselijke natuur alle volmaaktheden zal bezitten die voor een menselijke natuur mogelijk zijn en die niet in strijd zijn met het doel van de Menswording – de verlossing van het mensdom. Wij moeten in het kort de volmaaktheid van de menselijke natuur en haar zwakheid beschouwen.

De genade van Christus

In de orde van de goddelijke genade is de menselijke natuur van Christus de meest volmaakte van alle menselijke naturen. Omdat de menselijke ziel van Christus zo nauw verenigd is met de Persoon van de Zoon van God, is het niet meer dan natuurlijk, dat Zijn ziel door de goddelij-

ke genade op volmaakte wijze geheiligd werd. De goddelijke genade heeft Zijn ziel heilig gemaakt en aangenaam aan God, precies zoals zij dit de zielen van andere mensen doet. Bovendien moest de ziel van Christus de bron zijn van de bovennatuurlijke daden, waardoor de verlossing van de mens zou worden tot stand gebracht. Maar voor verdienstelijke bovennatuurlijke daden is de heiligmakende genade noodzakelijk; daarom werd deze genade aan de ziel van Christus geschonken. Ook zou Christus nog de bron van genade zijn voor alle andere mensen. Maar hoe kon Hij aan anderen genade geven, als Hij haar zelf niet bezat?

Evenals in andere mensen bracht de heiligmakende genade ook in Christus aan Zijn ziel de volmaaktheid van de bovennatuurlijke deugden. Maar vanwege de volmaaktheid van de genade van Christus waren niet al deze deugden voor Christus noodzakelijk. In de volmaaktheid van Zijn genade bezat Christus reeds de aanschouwing van God. Van het begin van haar bestaan af smaakte Zijn ziel reeds het geluk van God te zien van aangezicht tot aangezicht. Daarom had Christus de deugden van geloof en hoop niet nodig. Hij had geen geloof nodig, want Hij zag God van aangezicht tot aangezicht; en Hij behoefde niet te hopen op hetgeen Hij reeds bezat. Christus bezat echter wel de andere bovennatuurlijke deugden en de gaven van de Heilige Geest in een alles overtreffende graad.

Ook bezat Christus in de meest volledige graad de niet verschuldigde gaven waarover we reeds hebben gesproken – de gave van profetie, de gave van de talen, de gave om goed te prediken en de

macht om wonderen te verrichten. Volgens het plan van God moest Christus de volmaakte Leraar zijn van alle mensen; daarom schonk God Hem deze gaven om Hem voor deze taak geschikt te maken.

Dit alles samengevat: wij moeten zeggen dat Christus de volheid van alle genaden bezat. Zijn ziel is op nauwe wijze en zelfstandig met God verenigd in de Persoon van de Zoon van God. Omdat zij met God, de bron van de goddelijke genade, nauwer verenigd is dan elk ander schepsel, ontvangt zij de grootste uitstorting van genade. Omdat Christus de genade van God aan anderen moet uitdelen, moet Hij de hoogste graad van genade bezitten. Het zal goed zijn hierbij op te merken, dat Christus een absolute volheid van genade bezat. Wij zeggen van Maria, Zijn Moeder, en van sommige heiligen dat zij ook vol waren van de genade van God. In

hun geval bedoelen wij een betrekkelijke volheid van genade; zij bezaten zoveel genade als zij nodig hadden om de taak, die God hun te verrichten gaf, uit te voeren. Maar Christus had de meest verbazingwekkende taak van allen: Hij moest heel het menselijk geslacht verlossen; Hij moest aan heel het menselijk geslacht de genade terugschenken. Daarom moest Hij een absolute volheid van genade bezitten.

Ofschoon de ziel van Christus de volheid van genade bezat, was Zijn genade toch een geschapen iets; zij was in zichzelf eindig en beperkt. Zij was de grootst mogelijke deelname aan het goddelijk leven, het grootste aandeel in het goddelijk leven, dat aan enig schepsel geschonken werd; zo beschouwd zouden we haar onbeperkt kunnen noemen. Geen enkele graad van genade, zelfs niet de

genade van alle andere mensen en engelen tezamen kan de genade van Christus overtreffen; maar in zichzelf is de genade van Christus toch een eindig, geschapen iets. Anders dan bij de genade van andere mensen was bij haar geen toename mogelijk; niemand kan op welk gebied dan ook meer ontvangen dan de hoogste graad en Christus bezat van het begin af aan de hoogste graad van genade.

Deze grote genade werd aan Christus ook geschonken, omdat Hij volgens het goddelijk plan het Hoofd moest zijn van heel het menselijk geslacht in de geestelijke orde. Adam is het hoofd van heel het menselijk geslacht in de natuurlijke orde van het lichaam. Vóór zijn zonde was hij ook het geestelijk hoofd van het menselijk geslacht. Door zijn zonde verloor hij de genade van God voor zichzelf en voor al zijn nakomelingen, en daarmee hield hij op het hoofd te zijn van het menselijk geslacht in de geestelijke orde. God had echter bepaald de genade aan het menselijk geslacht terug te schenken en Hij maakte Christus tot het nieuwe geestelijke Hoofd van alle mensen. In deze zin hebben de Kerkvaders Christus de “tweede Adam” genoemd. Van Adam af tot aan het einde der tijden komt alle genade tot de mensen door Christus. Omdat Zijn eigen persoonlijke heiligmakende genade de genadebron is voor alle mensen, wordt Zijn genade somtijds de capitale genade of de genade van het leiderschap genoemd.

Christus: het Hoofd

Christus is het Hoofd van Zijn Kerk. Dit is een waarheid die van een diepe betekenis is voor alle mensen, speciaal voor

de ledematen van Zijn Kerk. Christus is het Hoofd van de Kerk en de Kerk is Zijn Mystieke Lichaam. De termen “hoofd” en “lichaam” worden gebruikt in vergelijking met het hoofd en het lichaam van de mens. Het hoofd van de mens is het eerste deel van zijn lichaam, van boven af aan te beginnen. Het hoofd is ook het meest edele deel, want daarin treffen we alle zintuigen van de mens aan – zijn gezichtsvermogen, gehoor, smaak, reuk en gevoel, de verbeelding en het verstand – terwijl wij in de rest van het lichaam alleen maar het gevoelszintuig vinden. Het hoofd is ook de kracht die de rest van het lichaam bestuurt, want daarin vinden we de hersenen, die alle delen van het lichaam tot haar verschillende daden brengen voor het welzijn van heel het lichaam. Nu vervult Christus al deze taken met betrekking tot Zijn Kerk. Hij is het eerste of het hoogste deel van de Kerk, want Hij is de eerstgeborene van alle zonen van God door de genade. Hij is het edelste of het meest volmaakte deel van de Kerk, want Hij bezit de absolute volheid van genade. Door Zijn genaden is Hij het menselijk wezen dat het dichtst bij God staat en Zijn ziel is het instrument, waardoor de wijsheid en de macht van God in de wereld van de mensen werkzaam wordt. Hij is de Leraar, de Bestuurder en de Heiligmaker van alle mensen. Tenslotte, evenals het hoofd de ledematen van het lichaam richt op het welzijn van het geheel, evenals het hoofd leven en beweging geeft aan het lichaam, zo leidt ook Christus de ledematen van de Kerk tot het welzijn van heel de Kerk en deelt Hij het leven mee aan alle ledematen van Zijn Kerk. Christus bezit de genade van het leiderschap, omdat Hij aan allen genade verleent.

Christus is het Hoofd van de mensen voornamelijk met betrekking tot hun ziel. Maar de lichamen van de mensen vormen het instrument waardoor zij in de wereld handelen; daarom kunnen wij zeggen, dat Christus ook Zijn invloed uitoefent op de lichamen van de mensen, in zover Hij door de genade hun zielen heiligt en beweegt. In de mens, wiens ziel leeft door de genade van Christus, is het lichaam een instrument voor het verrichten van werken van gerechtigheid eerder dan voor werken van ongerechtigheid. Zo heiligt Christus niet alleen de zielen maar ook de lichamen van de mensen. Bovendien kunnen we zeggen, dat bij de verrijzenis van de mensen op het einde van de wereld de zielen van hen, die in de hemel zijn, hun verreezen lichamen zullen verheerlijken. De glorie van de geheiligde ziel zal in het verreezen lichaam overvloeien. En ook op deze wijze is Christus het Hoofd zowel van de lichamen van de mensen als van hun zielen.

In het goddelijk plan is Christus het Hoofd van alle mensen. Nu bestaan in een menselijk lichaam het hoofd en alle ledematen tezamen en tegelijkertijd. Dit is blijkbaar niet het geval bij het leiderschap van Christus. Niet alle mensen leven tegelijkertijd en zij zijn evenmin allen feitelijk met Christus verenigd. Christus is dus het Hoofd van alle mensen, maar op verschillende wijze. Als we alle mensen beschouwen die in de loop van de tijd hebben bestaan of zullen bestaan, kunnen we hun verhouding tot Christus als hun Hoofd als volgt weer-

geven. Christus is het feitelijke Hoofd van al degenen, die al bij Hem zijn in de hemel en daar de aanschouwing van God, het uiteindelijke genot van het leven van de genade smaken. Hij is ook het feitelijke Hoofd van alle mensen die nog niet in de hemel zijn, maar die met Hem verenigd Zijn in de genade en de caritas. Hij is feitelijk het Hoofd van al degenen die met Hem verenigd zijn door het geloof, ook al hebben zij door de doodzonde de genade en de caritas verloren. Ofschoon het in dit laatste geval duidelijk is, dat zulke mensen minder volmaakt Zijn ledematen zijn dan zij, die in staat van genade zijn. De andere mensen tenslotte zijn in aanleg de ledematen van het Lichaam van Christus, zolang zij nog in dit leven zijn. Zij zijn geen feitelijke ledematen van Zijn Kerk, maar zij kunnen ledematen worden. Van deze mensen zullen in de voorzienigheid van God sommigen feitelijke ledematen van Christus worden, maar anderen niet. Na de dood zullen die mensen, die niet als ledematen van Christus gestorven zijn, ophouden ook zelfs in aanleg ledematen van Christus te zijn.

Christus is ook het Hoofd van de engelen. De volmaaktheid van Zijn genade plaatst Hem dichter bij God dan zelfs de hoogste engel. Bovendien gebruikt Christus de dienst van de engelen bij het tot stand brengen van de zaligmaking van de mensen; en op deze wijze vermeerdert Hij hun bijkomstige glorie en geluk, en richt Hij hun daden op het welzijn van heel het Mystieke Lichaam, dat Zijn Kerk is.

... wordt vervolgd ...

De Litanie van Onze-Lieve-Vrouw

Dignare me laudare te, Virgo Sacrata.

V. Geerebaert C.ss.R.
(Leuven, St.-Alfonsus-Drukkerij, 1930)

Morgenster, bid voor ons.

Onder de zinnebeeldige eretitels, waarmee de Koningin van de hemel in haar litanie begroet wordt, is deze de laatste en hij is ons katholieke volk buitengewoon dierbaar. Wat is immers liefelijker, geheimzinniger en hoopvoller dan de sterrenwereld?

Reeds van de vroegste tijden af werd O. L. Vrouw graag onder het beeld van ‘ster’ aangeropen, zoals de geschriften van de heilige Vaders en kerkelijke schrijvers getuigen. Vaak ook werd Maria ‘zeester’ genoemd: “*Ave, maris stella*”, “Wees gegroet, o sterre der zee”!

Welk een gewichtige rol immers speelde de poolster in het leven van de zeevaarders, toen zij vóór de uitvinding van het zeekompas hun vaart moesten regelen naar de hemellichamen, en bij nacht vooral naar de poolster, die dan ook zeester genoemd werd. Terwijl toch de andere sterren hun loopbaan door de onmetelijke ruimte van de hemel maken, beweegt de poolster zich slechts in een zeer kleine kring in het hoge Noorden, zodat zij de bewaakster van de noordpoolstreken schijnt te zijn.

Mag Maria daarom niet met de poolster vergeleken worden, zij die ons op de zee van dit leven het veiligst de koers toont, om zonder schipbreuk de haven van de eeuwige zaligheid te bereiken? Onze ziel is een schip, dat dobberend op de golven de oceaan van deze wereld met haar stormen en haar klippen moet oversteken. Willen wij geen gevaar lopen ons schuitje ver-

brijzeld te zien of op een verraderlijke zandbank te zien stranden, dan moeten wij onafgebroken de blikken gevestigd houden op onze hemelse zeester, Maria.

In de litanie wordt Maria aange-roepen onder het beeld van de morgenster.

De morgenster, door de geleerden met de naam ‘Venus’ bestempeld, is evenals de aarde een van de acht planeten die zich om de zon bewegen en evenals Mercurius is zij minder van de zon verwijderd dan onze aardbol.

Door haar astrologische stand verschijnt de morgenster altijd in de nabijheid van de zon, ‘s morgens in het Oosten en ‘s avonds in het Westen. Zij daagt aan de gezichtseinder, zodra de dag begint te schemeren en het Oosten te blozen.

Volgens het karakter van de planeten heeft ook de morgenster geen eigen licht, doch ontvangt het van de zon. Daarom heeft zij zoals de maan kwartieren, zodat, naar de stand die zij tegenover de zon inneemt, wij nu eens geheel haar belichte zijde aanschouwen, en dan slechts een deel. De glans van de morgenster is zo schitterend, dat wij, als zij het helderst schijnt, haar zelfs op de volle middag met het blote oog kunnen waarnemen.

Ofschoon reeds de oudste volkeren de glans van de morgenster hebben bewonderd en bezongen, toch mogen wij ‘t bevestigen dat de H. Kerk deze eretitel van Maria niet aan de profane literatuur heeft ontleend, maar wel aan de Bijbel, zoals dat trouwens het geval is met al de zinnebeeldige ere-

titels van de litanie. Wij lezen bijv. in de H. Schrift, dat Simon, de zoon van Onias, om de grootse werken die hij ondernam, zich met zulk een heerlijke luister omkranste, dat hij als de morgenster schitterde. (*Eccl. 50, 1 vv.*)

Hoe treffend ook is de gelijkenis tussen Maria en de morgenster!

Was sedert de val van onze eerste ouders de aarde niet met duisternis bedekt en waren de volkeren niet in een sombere nacht gedompeld? (*Is. 60, 1*) Arme mensheid, voor de waarheid geboren, had zij de leugen gezocht; en voor het geluk geschapen, had zij de ellende nagejaagd. Voor het goede op de wereld geplaatst, had de rampzalige mens door zijn jacht op de zonde de vrede van het hart ingeboet; hij dwaalde als een blinde over de aarde, voortstropelende en met de hand tastende om het oord van het licht te bereiken; doch op zijn bange weg voelde hij zich steeds met dichter duisternis omhuld, terwijl bij iedere stap die hij zette, zijn vijand hem voortdurend belaagde en zijn ziel met dodelijke schrik vervulde.

Zeker, hem was op de plechtigste wijze de verlossing uit die akelige donkerte beloofd, maar omdat de hemel steeds met dreigender wolken werd verduisterd, daarom klonk die belofte hem als een nare spotlach in de oren. Hoe ook het woord van de profeet stellig verzekerde, dat de voorspellingen in vervulling zouden gaan, (*Hab. 2, 3*), het was toch niet in staat de gemoederen op te beuren.

Wat schijnt de nacht lang voor een zieke en hoe voelt hij zich dan verlaten! Hoe herhaaldelijk onderzoekt hij

het Oosten om te bespeuren of de dageraad nog niet aan de horizon ontwaakt. Het licht immers doet alles herleven, en dat alleen is reeds een leniging voor zijn smarten.

Maar hoe blij sloeg het hart van de mensheid niet, toen haar somber turende blik de eerste lichtstraal aan de horizon gewaarwerd! En wanneer overkwam haar die ongekende vreugde? Op de dag waarop Maria op de wereld kwam. Bij haar geboorte bogen Gods engelen zich over haar wieg, en van hun lippen klonk het “*Quae est ista quae progreditur quasi aurora?*” (Hoogl. 6, 10). Wie is zij, die als de dageraad opkomt? Maria is de morgenster, die het ontwaken van de zon aankondigt, *sol justitiae*, *Christus Deus noster*, de zon van de gerechtigheid, Christus onze God! Ja waarlijk, Maria was de goddelijke dageraad, die de dag van de dagen aankondigde, de dag die het licht zou verspreiden, waarin alle volkeren zich zouden verheugen, en in wiens glans zij de weg van de waarheid en de gerechtigheid zouden vinden. In één woord, Maria is de ster, zoals de ster van de wijzen, die naar de kribbe van de kleine Jezus leidde, want ook zij zal onfeilbaar zeker de arme mensheid in de armen van de Verlosser voeren.

Mag Maria dan niet met alle recht de morgenster genoemd worden?

Maar daar is nog een andere reden, waarom Maria in de litanie met de eretitel van morgenster wordt begroet; want evenals de morgenster haar lichtglans van de zon ontvangt, zo is Maria al haar luister aan Christus verschuldigd. Was Christus niet als Kind op aarde gekomen om het mensdom te verlossen, dan zou er van Maria nooit sprake geweest zijn. Dit erkende zijzelf met de oprechtheid en de eenvoud aan grote zielen eigen, toen zij in de woning van haar nicht Elisabeth, begeesterd als zij was door de inspiratie van de H. Geest, haar loflied aanstemde en uitjubelde: *Fecit mihi magna qui potens est*, de Almachtige heeft grote dingen in mij gewerkt!

Nog mag Maria morgenster genoemd worden, als wij haar vergelijken met de andere heiligen van de hemel. Zoals de morgenster de andere hemellichamen in lichtsterkte overtreft, zo gaat de hemelse Koningin al heiligen in luister te boven. Of welke heilige of hemelgeest werd ooit op Gods bevel met de woorden begroet: “Gij zijt vol van genade?” Deze goddelijke lofspraak werd slechts tot Maria gericht.

Gebed: O goede Moeder Maria, schitterende morgenster, het doet ons zo vaak leed dat wij Jezus zo ver van ons

verwijderd voelen. En toch zoeken wij Hem in alle oprechtheid van het hart om Hem alleen aan te hangen.

Wie zal ons tot Jezus leiden, wie anders dan gij die de morgenster zijt? Neem ons dan bij de hand, breng ons bij Hem, en leer ons uw Jezus kennen in al Zijn beminnelijkheid en schoonheid. Amen.

Oefening: Dikwijls Maria smeken dat zij ons zou leiden op de weg, die naar de hemel voert, en ons Jezus zo openbare, dat wij ons gedrongen voelen om ons aan Hem alleen te hechten.

... *wordt vervolgd* ...

Een mooi getuigenis

Juni 2020, we wonen zeven jaar in Honselersdijk. We hebben in die zeven jaar heel het huis van boven tot beneden opgeknapt en naar ons zin gemaakt, en zijn inmiddels drie kinderen rijker. De buurt waar we wonen is geen goede buurt, maar wij ondervinden geen last. We maken ons wel al zorgen voor wanneer de kinderen ouder zijn en gaan buitenspelen.

Maar op dat moment was de huizenmarkt zo extreem slecht, en onze vaste lasten waren laag. Wel besloten we in juli 2020 onze hypotheek om te zetten tegen een super lage rente.

Niet lang daarna kregen wij geluidsoverlast van onze buurvrouw. De avondklok werd ingesteld en iedere nacht waren er jongelui over de vloer die vreemde praktijken uitvoerden. Geen één avond en of nacht hadden we meer rust in onze eigen huis. Meerdere

keren hebben we het bij haar aangegeven, maar zonder resultaat.

Wat gaan we doen? De buurt wordt steeds slechter en nu is er ook direct overlast van de buurvrouw.

We hebben besloten een noveen te gaan doen ter ere van de H. Jozef voor de juiste ingeving. Daarna hadden we al heel snel het gevoel: we moeten hier weg, want dit gaat niet veranderen. Maar hoe? We hadden net ons hypo-

theek omgezet, de huizenmarkt was extreem slecht met belachelijke huizenprijzen. Toch hebben we één en ander in gang gezet en de makelaar gebeld. Deze gaf bij ons aan dat we er minimaal een jaar voor moesten uittrekken voordat we een huis zouden vinden en ook krijgen in verband met het juiste bod.

Wij zijn maar weer een noveen begonnen ter ere van de H. Jozef en ook een ter ere van de H. Martha. Zij is een belangrijke voorspreekster bij de koop en verkoop van je huis. Haar voorspraak hebben wij ook ingeroepen bij de verkoop van ons eerste huis.

In oktober zagen wij via de nieuwsbrief van de makelaar een huis in de voorverkoop in Naaldwijk. Wij zagen alleen een foto van de voorkant van het huis en de vraagprijs. We hadden er meteen een goed gevoel bij en gingen op zoek naar de wijk. Ook de wijk beviel ons. Vervolgens kwam het huis in de verkoop, en maakte wij direct een afspraak voor een bezichtiging. In alles voldeed deze woning aan onze wensen. Maar het was een erg gewilde wijk en er waren veel bezichtigingen. Daarnaast moet je tegenwoordig over de vraagprijs bieden om enigszins kans te maken dat je er in aanmerking voor komt. Wij hadden samen een maximum afgesproken wat we zouden willen en kunnen bieden.

Nu maar vol vertrouwen de H. Jozef en de H. Martha aanroepen. Onze makelaar ging aan de slag met ons bod, en ja hoor het huis was van ons. Hoe dan? Het eerste huis dat wij gingen be-

zichtigen, het eerste huis waar wij een bod op deden, een erg gewilde wijk, veel bezichtigingen door anderen, een maximum wat wij hadden aan budget. Maar het huis was voor ons! Is dit puur geluk?! Nee zeker niet, wij hebben duidelijk gevoeld dat dit door de hulp van Boven is gekomen.

Nu nog de verkoop van ons oude huis want in deze tijd moet je eerst een huis vinden voordat je je eigen huis kunt verkopen. Wij hebben weer de noveen gedaan tot de H. Jozef en de H. Martha, opdat we ons huis snel en met een hoge winst zouden mogen verkopen. Een hoge winst, dit niet omdat we rijk wilden worden, maar omdat het gekochte huis toch hogere maandelijkse kosten met zich meebracht dan onze oude woning. Het zou heel fijn zijn als we de maandelijkse kosten gelijk zouden kunnen houden doordat we de winst meteen op de nieuwe hypotheek zouden kunnen aflossen. En we zijn weer door Boven geholpen. Ongelooflijk! We hebben precies de winst gekregen waardoor wij de maandelijkse kosten gelijk konden houden. Wat een Wonder!

Wij willen dit met u delen, omdat de H. Martha dit vraagt, indien je vraag verhoord is, de aanroeping tot haar zoveel mogelijk te verspreiden. Maar anderzijds ook om aan te tonen dat het vertrouwen in de hulp van Boven zo belangrijk is. Niet te zeggen dat je altijd verhoord zal worden, maar als het goed voor je is en het mag van Boven, dan wordt je verhoord. Blijf vertrouwen! H. Jozef, bid voor ons, H. Martha, bid voor ons.

O bewonderenswaardige Martha, ik neem mijn toevlucht tot u, en reken ten volste op uw bijstand in mijn beproevingen. Als dank beloof ik u dit gebed overal te verspreiden. Troost mij in mijn zorgen en moeilijkheden, ik vraag het u nederig. Door de oneindige vreugde die uw hart heeft vervuld, toen u de Verlosser van de wereld in uw huis te Bethanië hebt ontvangen, vraag ik u een goed woordje te doen voor mij en mijn familie. Opdat wij God in ons hart zouden bewaren en hierdoor zouden verdienen het hulpmiddel te bekommen voor onze noodwendigheden. In het bijzonder de huidige toestand die mij teneerdrukt.

Persoonlijke intentie ...

Ik smEEK u middelares in alle nood, help ons de moeilijkheden te boven te komen, u die zo zegevierend tegen de duivel heeft gestreden. Amen

Onzevader, Wees Gegroet, Eer aan de Vader, 3 maal: "Heilige Martha, bid voor ons."

Bid deze negen tot de H. Martha negen opeenvolgende dinsdagen.

Martha is een Bijbelse vrouw, gekend uit het verhaal van 'Martha en Maria'. Jezus komt op bezoek in het huis van Lazarus. Martha is druk in de weer om hem te kunnen bedienen en om het huis in orde te maken, maar haar zus Maria zit aan de voeten van Jezus om naar Hem te luisteren. Wanneer Martha aan Jezus vraagt waarom Maria haar niet komt helpen zegt Jezus dit:

"Martha, Martha, wat maak je je bezorgd en druk over veel dingen. Slechts één ding is nodig. Maria heeft het beste deel gekozen, en het zal haar niet ontnomen worden."

Jerry en Elise van Hezewijk

Eucharistische Kruistocht

De Kruisvaarder

Bid - Communiceer - Offer je op - Wees apostel!

Het verzameladres van de Schatkisten is:
St. Clemenspriorij, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen-Gerwen, Nederland

De Kruisvaarder bidt, communiceert en offert zich op voor de intentie, die Pater Davide Pagliarani, Algemeen Overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, iedere maand opgeeft.

December

Opdat het Kindje Jezus veel roepingen moge verwekken!

Januari

Om veel heilige priesters te mogen krijgen!

“Hier wordt Gods wil gedaan!”

De H. Gerardus Majella en de roeping tot broeder

Beste Kruisvaarders,

Wat zal er ooit uit jou worden?

Zuid-Italië, streek Basilicata, dorp Muro Lucano, niet ver van Potenza, gebouwd op een flank van het Apennijnengebergte. Een plek waar de aarde regelmatig beeft. Het is 23 april 1726. Geboorte van het vijfde kind van kleermaker Domenico Maiella en Benedetta Gaiella. Die mensen zijn arm, maar weten waarvoor wij mensen leven. Nog dezelfde dag brengen ze het kind naar de kerk en het wordt gedoopt. Veel kinderen sterven in die tijd vroeg, dus ze willen niet te laat zijn om aan de kleine de toegang tot de hemel te openen. De kleine krijgt de naam “Gerardo”, Gerard. Zijn moeder toont hem al spoedig de schoonheid van de schepping en hoe de goede God dit zo mooi heeft gemaakt. Gerardo is een vrolijk ventje. Maar ook een prutser. Eer ver-

prutser zelfs. Hij durft al iets kapot maken. Waardoor mensen gaan zeggen: “Kan je dan niets? Wat moet ooit uit

Gerardo doet iedereen schrikken: voor zijn ouders en broers hem kunnen tegenhouden wipt hij recht, rent naar voor en gaat naast de grotere kinderen op de communiebank knielen! De priester zegt: “Jongeman, dat is nog te vroeg voor jou! Eerst les volgen voor de Eerste Communie!” De kleine weent zijn ogen uit. Tegen de avond is hij nog niet getroost. Hij maakt het bed nat met zijn traantjes. Tot ... hij licht naast zich ziet! Hij kijkt op: daar staat een flinke man waaruit licht straalt. Later zal Gerardo zeggen: “Dat was de H. Aartsengel Michaël!” Die heeft Jezus in de Hostie in de hand. De kleine glijdt uit het bed, op de knieën en de tong naar buiten. Dan tóch Communie! De volgende ochtend staat Gerardo op in feeststemming: “Wat de priester mij gisteren weigerde bracht mij vannacht een engel!”

jou worden?” Eigenlijk mag niemand dat tegen een jonge mens zeggen. Die zou totaal de moed kunnen opgeven en makkelijk een misdadiger worden om wraak te nemen. Gelukkig niet kleine Gerardo. Hij vindt de schepping en het leven te mooi om zich van het domme gepraat veel aan te trekken.

De Hemel bemoeit er zich mee.

Er is nog iets wat kleine Gerardo leuk vindt: mooie kerken, van binnen. Hij heeft van mama gehoord dat de kleine Jezus daar woont, in het tabernakel, verborgen als Hostie. En dus gaat Gerardo met verborgen Jezus praten. Het liefst in de kapel van de Maagd van Capodigliano. Hij zal later vertellen: “Ik zag daar een heel mooie vrouw met een mooi Kindje. De mama stuurde het Kindje naar mij toe en gaf mij een wit stukje brood”.

Wanneer Gerardo acht jaar oud is woont hij de Zondagsmis bij en ziet de mensen naar de Communie gaan. Hij kijkt zijn ogen uit: “Dat is hetzelfde als wat ik van dat mooie Kindje kreeg!”

De macht van de “nietsnut”

Wanneer Gerardo twaalf jaar is, komt een klap: papa sterft! En de kinderen moeten nu hard aan de slag om te overleven. Voor Gerardo betekent dat: een opleiding tot kleermaker, zoals papa. In de leer bij een oom, de broer van mama. Leuk? Niet echt. De man die van de oom op de leerlingen moet letten, is een bruuft. Hij durft de kinderen grof te mishandelen! Doorvertellen aan de oom dan maar? Gerardo doet het niet! Maar gelukkig ontdekt zijn oom het! De bruuft ziet zich gedwongen zijn beroep op te geven en te verdwijnen.

Maar niet dat jonge Gerardo zich daarna verveelt. Hij wordt nu leerling bij een andere kleermaker: Martino Pannuto. En wat leuk is: hij wordt goede vrienden met een zoontje van de baas. Minder leuk is dat nu de medeknechten Gerardo plagen. Hij is hun te braaf en maakt hun teveel fouten. De pesterijen zijn een hel! Maar ze zullen de jongeman leren waarden! Op een nacht wordt de kleine zoon van Pannuto's wakker door een fel licht. Hij kijkt naar buiten en ziet de schuur in lichterlaaie (in felle brand)! Hij loopt naar het bed van zijn vriend Gerardo! “Help, brand!” Gerardo schrikt heftig, valt op de knieën en begint stamelend maar luidop te bidden! De kleine vriend roept: “Kijk! Die vlammen gaan uit!” En werkelijk: iedereen ziet hoe het gebed van de “nietsnut” onmiddellijk verhoord wordt!

Wie overleeft zo'n baas?

Intussen is Gerardo al een flinke jongeling geworden en hij kijkt uit naar

een nieuwe baan, een nieuw werk. De plaatselijke bisschop van Lacedonia, Claudio Albini, zoekt een huismeester voor de handarbeid in zijn bisschoppelijke woning. Hij vind niet zo snel iemand. Geen wonder: bisschop Albini is bekend voor zijn strengheid, zijn perfectionisme (= hij wil dat het werk perfect, zonder fout gedaan wordt) en voor zijn woede-uitbarstingen als iets verkeerd gaat. Uitgerekend de “nietsnut” gaat bij hem solliciteren (zich voorstellen voor de baan)! Dat is problemen vragen. Maar vrolijke Gerardo reageert: “Het schijnt dat Onze Lieve Heer veel teruggeeft voor opgeofferd lijden. Hier zou ik wel eens goede kansen kunnen krijgen voor offertjes!” Omdat niemand anders zich “in het hol van de leeuw” waagt, kan de bisschop niet anders dan het met Gerardo proberen. Er komt wat moet: Gerardo geeft de bisschop zo af en toe gelegenheid tot “ontploffing”. Maar de bisschop is verbaasd van de rust van de jongeman en ... wordt daar zelf rustiger van!

Maar dan gebeurt er iets doms: terwijl hij bij de bron water schept, valt de huissleutel van de bisschop uit Gerardo's zak de diepe put in! O jee! Wat zal die nu zeggen? Zal hij Gerardo nu buiten gooien? Gerardo rent de kathedraal-kerk in om aan Onze Lieve Heer hulp te vragen. Hij ziet daar een beeldje van het Kindje Jezus staan en raakt het aan. Hij merkt dat het los staat en ... neemt het mee! Naar de put! Aan een haak laat Gerardo het beeldje naar beneden en zegt: “Kom, beste Vriend, nu moet Je mij helpen! Geef mij alsjeblieft die sleutel terug!” Dan haalt Gerardo de haak aan het touw terug naar boven. En wat ziet hij? Aan het uitgestrekte

armpje van het beeldje hangt ... de sleutel! Vanaf dat ogenblik krijgt de bron een naam: “Gerardiello’s put”.

Wie niet waagt, niet wint!

Na drie jaar sterft de al wat getemde Bisschop Albini. Gerardo weent: “Mijn vriend ...” Dat had niemand gedacht! Nu heeft Gerardo wel geen werk meer. Maar hij weet wat hij wil: terug naar Mura Lucano, meer bepaald naar de helft van het dorp dat “Cappucino” heet. Niet genoemd naar de soort koffie, maar naar het klooster van de kapucijnen. In de tijd dat jonge Gerardo huismeester bij de bisschop was, is bij hem namelijk een ander idee gegroeid: “Zou het niets voor mij zijn mijn leven helemaal aan Jezus te geven?” Een roeping! Gerardo klopt aan. De kapucijnen nemen hem op, maar merken dat de jonge kerel een zwakke gezondheid heeft. Klap: niet aangenomen, terug naar huis! Maar Gerardo is er de man

niet naar zich te laten ontmoedigen. Eens genezen, probeert hij het weer. En ja, hij mag nog eens tonen wat hij kan. En dan bij de handarbeid: weer het oude geknoei van de “nietsnut”! Weer buiten gezet!

Wat nu? Treuren? Zinloos. Een nieuw idee: met een goede vriend de bergen in en op een eenzame plaats kluizenaar (iemand die in eenzaamheid voor God leeft) worden. Zo gezegd, zo gedaan. Maar: de vriend houdt het niet uit en vlucht terug naar huis. Gerardo weet dat hij alleen niet overleeft en moet noodgedwongen ook terug.

Kleermakerij Nietsnut en de “Gek” in het kastje

Hoe nu overleven? Idee: terug kleermaker worden! Hij wordt ondernemer en begint zijn eigen kleermakerszaak. Moeder Benedetta is heel blij: “Eindelijk een zoon die wat komt bijverdienen! We leven al genoeg in armoede!”

En werkelijk: Gerardo geeft een groot deel van wat het verdient aan mama. En een ander groot deel aan ... de zielen in het vagevuur! Missen laten opdragen! Maar liever dan in de kleermakerij, is Gerardo in de kerk, bidden, met zijn Jezus praten. Het kost hem moeite zich daarvan werk los te rukken en weer kleren te gaan maken en verkopen. Zo verdien je natuurlijk niet veel. De mensen gaan om Gerardo lachen: "Kleermakerij Nietsnut". Hij leert ervan: overdag werken, het gesprek met Jezus in de avond en ... nacht inhalen. Bij één van die nachte is Gerardo zeker een stem vanuit het tabernakel te horen: "E, pazzo! Hee, gekkie!" Gerardo is niet op zijn mondje gevallen en schiet terug: "Wie is hier de gek? U komt uit de prachtige Hemel in dit kastele gevangen zitten. Uit liefde tot ons!" Vanaf dat ogenblik waagt Gerardo het zijn geliefde Jezus aan te spreken met:

"E, Pazzo!", "Hee, Gekkie!" Dat mag niet iedereen!

Trouwen? Dan gelijk met de knapste!

Kleermaker Gerardo Maiella is nu rond de twintig jaar oud en is een flinke, knappe jonge man geworden. Zijn dorpsgenoten houden niet op, op hem in te praten: "Het wordt tijd te trouwen, jongeman! Hier zijn een aantal jonge dames die het zich zeer goed met jou kunnen voorstellen". Gerardo zegt niet nee: "Is goed. Wacht maar!"

Het is de derde zondag van mei. Voor Muro Lucano groot feest! Een voor de gelegenheid prachtig versierd beeld van Onze Lieve Vrouw wordt in processie rondgedragen en dan op een podium gezet. Weer doet Gerardo de mensen in Mura schrikken: hij klimt op het podium en tot bij de arm van Onze

Lieve Vrouw. Dan haalt hij iets uit zijn zak tevoorschijn: een ring! En die schuift hij over de ringvinger van het beeld van Maria. “Zo!”, lacht hij feestelijk naar zijn dorpsgenoten, “Ik heb mijn Verloofde gevonden!” Iedereen snapt: “Die gast geeft niet op! Hij wil nog altijd zijn leven aan God geven!”

Nu of nooit!

3 april 1749. Geratel van hout op hout. Twee mannen in zwarte lange togen met witte boord komen op Mura Lucano toe gestapt. In de plaats van een degen hangt aan hun heup een lange houten rozenkrans, die ratelt bij elke stap. Redemptoristen! Paters van de nieuwe orde van Christus de Verlosser. Ze komen een volksmissie preken! Een week lang in het dorp blijven. Elke dag een preek, een donderpreek over de zin van het leven, over de Hemel, maar ook over het gevaar al dat goeds te verknoeien door de zware zonde. En het gevolg daarvan: de hel! Daarna biechthoren. Het volk stroomt samen en luistert. Bekeringen! Mensen die al jaren niet gingen biechten, krijgen berouw en stromen naar het reddende sacrament!

Maar de twee redemptoristen vallen ook een slanke jongeman met groot hoofd en diepe ogen op, die vaak in kleermakerszit te zien is: Gerardo Maiella. En die van zijn kant denkt: “Dit is het! Ik wil bij deze redders van zielen zijn!” Hij steekt het natuurlijk niet onder stoelen of banken en meldt zich: “Ik wil met jullie mee!” De leider van de twee, Pater Paolo Cafaro wil het onderzoeken. Hij gaat met mama Benedetta praten. Die: “Onzin! Mijn

zoon is niet sterk van gezondheid en we hebben hem hier nodig!” Pater Cafaro kijkt Gerardo streng aan en zegt op onverbiddelijke toon: “Ons leven is niets voor jou!” De volgende dag zullen de redemptoristen vertrekken en naar het volgende dorp gaan preken. Mama kijkt naar het gezicht van haar jongste, en ziet: “Hem kennende legt hij zich daar niet gewoon bij neer! Hij is koppig!” Ze rent naar de voordeur, draait die op slot en zegt: “Nee, probeer het maar niet! Je blijft binnen tot die paters ver genoeg weg zijn!” Gerardo trekt zich voor de nacht terug op zijn kamer boven.

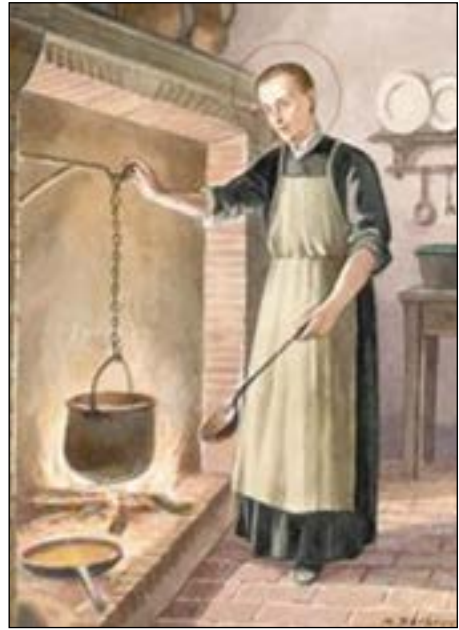
De volgende ochtend verschijnt hij niet voor morgengebed en ontbijt. Mama gaat naar boven en klopt aan de kamerdeur. Niets! Dan maar deur openen en naar binnen gaan. Wat is dát: er is niemand en het venster staat open!

En uit het venster hangt een sliert van aan elkaar geknoopte lakens, tot op de straat! Moeder begrijpt: “Onze bengel is ontsnapt!” Dan ziet ze een brief op het bed liggen: “Moeder, vergeef me. Ik wordt nu een heilige!”

Voet tussen de deur naar het paradijs

En wat dacht je: natuurlijk is Gerardo de paters-redemptoristen gevolgd. Tot bij hun klooster Deliceto, in de landstreek Apulië, de “hak van de laars” die Italië vormt. Gerardo springt op van geluk: “De wachtzaal van het paradijs!” De redemptoristen draaien zich om en schudden het hoofd: “Dit is hier geen vakantie-oord.” Maar de novicemeester, Pater D’Antonio, is wel een beetje onder de indruk: “Laten we het hem proberen.” En zo mag Gerardo eindelijk intreden! Hij is nu Broeder Gerard Maiella.

Padre D’Antonio gaat de slanke jongeling natuurlijk onmiddellijk testen: Broeder Gerard moet om de beurten de diensten waarnemen van

tuinman, kok, koster, schoonmaker, houthakker. Houd hij het vol? Wel: hij wordt sterker, speelser en gehoorzamer. Binnen het half jaar krijgt hij al zijn medebroeders overtuigd: “Dat is écht een goeie! Een echte roeping!” En dan mag Broeder Gerard zijn geloften afleggen: “God heeft mij uit de wereld gehaald om hier in het aards paradijs te leven. Mijn enige doel is te werken naar de voorschriften en raden van het Evangelie (armoede, gehoorzaamheid, volledige kuisheid) en naar de heilige regel van de orde, die mij een troost zullen zijn. Ik zal nauwgezet de regel volgen, volharden en groeien in het goede en mij vooral toelagen op een innige vereniging met God!” Zeggen is makkelijk, maar ook dóen? Hij doet het! Zijn medebroeders merken op: “Die jonge kerel leeft ons hier werkelijk ons ideaal voor!”

Padre D’Antonio

Pater Cafaro onderwijst Broeder Gerard verder: “Je wil heilig worden? Wel: denk eraan dat je je dan uit liefde moet versterven in alles: eten, drinken, slaap enzovoort.” Broeder Gerard antwoordt: “Wel, ik heb maar één keer de kans om heilig te worden. Ik wil deze kans niet laten verloren gaan en wil mijn goddelijke Meester (Jezus) navolgen!”

Bruten pakken

De jonge broeder gaat op een dag de straat op. Het begint niet goed. Kwajongens gaan de gek met hem drijven. Dat ziet de boswachter van de Graaf van Bovino. In plaats van de goede broeder te verdedigen, heeft die niets dan minachting. Die gek van een bruut stapt op Broeder Gerard toe en geeft hem een klap met zijn geweerkolf! De broeder valt bebloed neer. Maar nóg niet genoeg: in een bui van razernij hakt de schurk van een boswachter verder tot hij ribben breekt! Oeps! Nu vreest hij de broeder te hebben dood geslagen ... Maar die ... staat recht! Ongebroken! De onschuldige, medelijdende ogen van Broeder Gerard slaan binnen in de ruwe boswachtersziel. Eindelijk pakt hem berouw! Hij vraagt om vergiffenis! De man bekeert zich voor altijd! Het zal niet de laatste zijn!

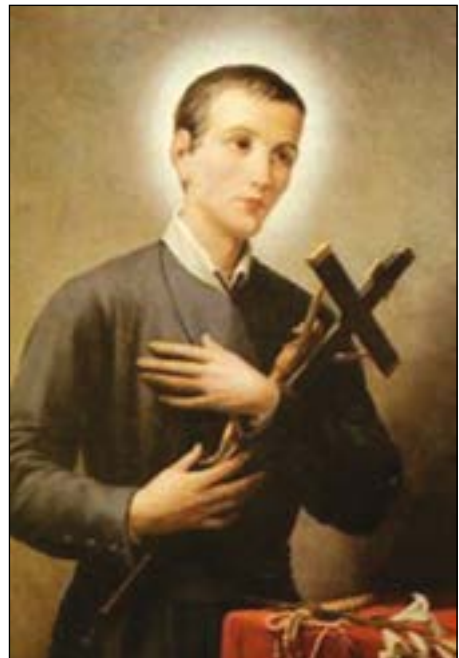
Hoe doe je dat?

Dat Gerard dat ging overleven, had niemand gedacht. Een taaie! Hoe doet hij dat? Op een dag komt een medebroeder Gerards cel (kleine kamer) binnen. En wat ziet hij: distels, gesels met bloed erop, pinnetjes die in de huid kunnen

dringen, als matras een zak met stenen gevuld en kleding met ruwe binnenkant. Duidelijk: “Onze Broeder Gerard heeft zich met Jezus mee gekruisigd en is een taaie geworden!”

De medebroeder vraagt uitleg. Gerard: “We komen hier toch om met God verenigd te zijn. Alles uit liefde tot Hem. In alles Zijn wil doen. Voor Hem lijden. Lijden is verschrikkelijk, als het niet voor God is. Maar met Hem is het niet..”

En krijgt Broeder Gerard iets terug voor die heldhaftigheid. Jezus heeft beloofd: *Mc. 10, 29 v.: “Er is niemand die huis, broers, zusters, moeder, vader, kinderen of akkers om Mij en om de Blijde Boodschap heeft prijsgegeven, of hij ontvangt nu, in deze tijd, het honderdvoudige en in de toekomstige wereld het eeuwige leven”.*

Gehoorzaam? Eens testen!

Overste Pater Cafaro gaat nu ook eens de broeder testen. Hij geeft het bevel: “Broeder, vertrek nu onmiddellijk naar Ascoli Satriano!” Hoewel hij nog in pantoffels rondloopt, vertrekt Broeder Gerard terstond. Maar wat doen? Pater Fiocchi wil het Gerard nog zeggen, maar hij is al weg. Pater Cafaro: “Geen nood: ik roep hem terug.” Maar hij is toch veel te ver om dat nog te kunnen horen! Tot ieders verbazing verschijnt Broeder Gerard in de deuropening: “Nog iets, Pater?”

De temmer van het beest

Weer wordt de broeder weggestuurd, laat en bij regen en mist. Te paard. Naar Lacedonia, langs de vallei van de rivier Ofanto. Plots treedt het water uit zijn oevers en Broeder Gerard is omsingeld

door de vloed. Hij beeft van de kou. Van achteren komt ook een nieuwe watervloed opzetten. Dan een donkere stem: “Nu kan je niets meer! Ik heb je!” Broeder Gerard heeft zo’n idee wie dat kan zijn en roept: “O ben jij het, beest uit de hel? Dan geef ik u nu in de naam van de Drie-Eenheid het bevel mijn paard bij de teugels te nemen en ons veilig naar Lacedonia te leiden!” Wow! Gedurfd! En wat gebeurt? Voorafgegaan door luid gebrul trekt “iets” het paard mee door bossen en ontoegankelijke paden tot aan de ingang van het dorp. En wat staat daar? Een kapel, toegewijd aan de H. Drievuldigheid!

De reddende binnen kijker

Vanaf de gebeurtenis met de duivel aan de Ofanto merkt Broeder Gerard een speciale gave. Hij kan binnen kijken! Waarin? In de zielen van de mensen!

Er zijn er maar weinigen die dat gegeven is, en de weinigen die het krijgen, zijn normaal biechtvaders, zoals Pater Pio. Maar Broeder Gerard is missionaris van de Orde van de Allerheiligste Verlosser. Verlosser van het enige grote kwaad: de zonde.

Op een dag ziet Broeder Gerard een man van de Biecht terugkeren: “Hebt u gebiecht?” Broeder Gerard weet dat die man het ergste heeft verzwegen en dus de goedheid van Onze Lieve Heer heeft misbruikt om een heiligschennis te begaan. Zonder verder een woord te zeggen, houdt Broeder Gerard een kruisbeeld omhoog naar de man. Die ziet hoe ... uit de geschilderde wonden van Jezus op het beeld ... bloed begint te vloeien! Geschokt keert de valse penitent nu bekeerd terug naar de biechtstoel en biecht eerlijk! Hij is bevrijd!

Het brave paard en de smelter van koude harten.

Voorjaar 1753 wordt Gerardo naar Corato gestuurd, naar de het gezin Pappaleo. Maar een precies adres kan men de broeder niet geven. Toch maakt hij zich geen zorgen: “Ik heb mij aan de goede God toevertrouwd, die zal voor mij zorgen”. En het is niet makkelijk. Het stadje is een wirwar van steegjes. Broeder Gerard laat de teugels los en laat het paard zijn gang gaan. Dan stopt het brave dier. Broeder Gerard stapt af en spreekt de man aan die bij de deur van het huis staat: “Don Felice Pappaleo?” Antwoord: “Ja, die woont hier!”

In dat huis gaat de broeder met iedereen over de goede Jezus spreken. En in de zielen binnenkijken en wakker

schudden. En voor de armen en zieken zorgen. De pastoor, Francesco Saverio Scoppa, schrijft daarover aan de oversten: “U kunt zich niet voorstellen wat voor een menigte hier toestroomt, ook priesters! Van de morgen tot de avond komen ze naar de broeder luisteren! Ze houden hem voor een heilige die uit de hemel is neergedaald! Die man treft met zijn woorden de harten van iedereen. Wanneer hij spreekt wordt iedereen stil om te luisteren. Het enige wat men soms hoort is een zucht van berouw. Ik ken niemand die zo de harten van de meest verharde zielen kan raken!”

Niet alleen dat: boeren smeken hem om gebed: “Onze velden zitten vol muizen die onze oogst aan het vreten

zijn!” De broeder maakt een kruisteken over de velden en weg is het ongedierte! Bij een andere gelegenheid redt hij een dorp van de hongerdood door ... brood- en wijnvermenigvuldiging! Iedereen stroomt naar de wonderdoener!

In bloeddorstig Castelgrande

Daar zijn de redemptoristen voor een missie. Net voor ze aankomen, is een jonge man vermoord. Twee families staan klaar voor een bloedbad: de ene om de andere als wraak uit te roeien, de andere om dat te verhinderen en om dat met gelijke munt terug te betalen! Broeder Gerard gaat er tussen staan. Hij bewijst uit de H. Schrift dat Jezus wil dat ze vergeven, want anders wordt de haat en het bloedbad nog erger! Maar hoe meer Broeder Gerard kwaad

wordt, des te hardnekkiger worden de toehoorders! “Goed,” zegt de broeder en hij legt een kruisbeeld op de grond. Met strenge blik en gezaghebbende stem beveelt hij: “Jullie kunnen kiezen: óf vergeven, óf Jezus vertrappen! Ik beveel u in de Naam van God die mij stuurt!” Hij haalt ze naar voren, de één na de ander. “Wel dan? Als je Jezus liever vertrap, dan ga je gang! Er is geen middenweg! Verder kiezen voor de haat is Diegene vertrappen die jullie het omgekeerde leert!” Zo naar Jezus op het kruis kijkend en wetend dat Hij alles vergeldt, beginnen de omstaanders schrik te krijgen. En wat doet de eerste die voor het kruisbeeld staat? Knielen en kussen. Tranen verschijnen in alle ogen. De vijanden omarmen elkaar! Geen bloedwraak, maar vergeving!

Pater Tannoia bericht: “Het is overal hetzelfde: telkens we die broeder meenemen op volksmissie bekeert

zich het hele dorp of de stad! Wanneer hij mensen hun geweten blootlegt, keren ze totaal om en biechten eerlijk!”

Broeder schijnheilige?

Een jonge vrouw klopt aan bij Gerards klooster, Materdomini in Avellino.

Daar is hij sinds 1754. De jonge vrouw heet Nerea Caggiano. Ze wil de overste spreken. “Pater, kent u Nicoletta Capucci?” Hij: “Natuurlijk, dat jonge meisje dat door die wilde edelman verleid werd en dan in de steek werd gelaten met hun kind”. Zij: “Nee, nee. Niet hún kind. Het begint langzaam bekend te worden. Het is het kind van ... jullie Broeder Gerard!” Hij: “Wat?? Onze broeder zou zijn gelofte van volmaakte kuisheid hebben gebroken en een dom avontuurtje zijn begonnen?” Zij: “Jazeker!” Hij: “Dat is wel een heel zware beschuldiging! Ben je bereid dit voor

onze algemene overste te herhalen?”
Zij: “Ja!”

En werkelijk: de stichter van de redemptoristen, de nu oude Pater Alfons van Liguori wordt gehaald. En Broeder Gerard zelf. Nerea houdt vast aan haar beschuldiging! De twee oversten kijken naar Broeder Gerard ... En die ... zegt geen woord. Droef kijkt de H. Alfons: “Tja, zwijgen is normaal toestemmen.” Broeder Gerard krijgt een strenge: opsluiting en geen Communie meer! Hij zwijgt en berust ...

Een paar weken later klopt weer iemand aan bij het klooster Materdomini. Weer Nerea! Ze weent en stamelt: “Die ogen, die onschuldige ogen. Ik houd het niet meer uit! Laat die goede Broeder vrij! Ik heb gelogen ...”

Waarom doet iemand een ander zoiets vreselijks aan? Misschien was Nerea één van de jongedames die hadden gehoopt dat Gerardo met haar zou trouwen en wilde ze wraak nemen voor de gemiste kans. In ieder geval toont het hoe de duivel woest is op Broeder Gerard! Hij ontruikt hem teveel zielen!

Die zakdoek goed bijhouden!

Op tocht in de winter van 1894 mag Broeder Gerard overnachten in het huis van de familie Pirofalo. Dan neemt hij afscheid en wil vertrekken. Eén van de meisjes komt hem achternagelopen: “Broeder, dit lag op de grond! U hebt uw zakdoek vergeten!” Broeder Gerard begint ondeugend te glimlachen: “Houden meisje! Die zal je nog van pas komen!”

Vele jaren later is dat meisje gehuwd en gaat ze haar eerste kindje baren. Maar ... dat gaat mis: ze begint

gevaarlijk te bloeden! Moeder en baby dreigen te sterven! De mama roept: “Breng me die zakdoek daar, en leg die op mij!” Iemand van de omstaanders haalt de zakdoek van Broeder Gerard Maiella en doet het. Onmiddellijk verdwijnt bij de jonge moeder alle pijn en schiet haar kindje tevoorschijn. Gezond en wel! Geen wonder dat broeders zakdoek bij alle jonge moeders in de omgeving de ronde gaat doen! Gelukkige geboortes overall!

Wandelende doden en wandelende bootsleper.

De jonge broeder is nu negenentwintig jaar oud. Jong, maar de goede God luistert naar hem. Een jongen valt van de rotsen. Morsdood! Gerard heeft medelijden met de familie en begint vurig te bidden. De mensen schrikken: “Die kleine staat weer op!” Een dodenop-

wekking! Er zijn niet veel heiligen die dit mochten doen!

Korte tijd daarna wandelt Broeder Gerard langs het strand, aan de Golf van Napels, op weg om voor het klooster aldaar te gaan bedelen. Maar nu woedt een heftige storm! Vanaf het “Visserssteen” gaan mensen naar hem roepen: “Kijk daar!” Broeder Gerard kijkt richting zee: een vissersboot is aan het kapseizen in de golven en de zeelui schreeuwen om hulp! Niemand die kan helpen! Broeder Gerard denkt en bidt in stilte. Dan richt hij de ogen naar de hemel en maakt hij het kruis-teken. Hij neemt zijn jas op de arm en roept: “In de naam van de Allerheiligste Drie-Eenheid!” Nu rent hij naar de

kust, springt op (!) het water en loopt, zonder te zinken, naar de boot toe. Vanop het droge zien de mensen hem de boot bij de boeg grijpen! Hij sleept het zowaar naar de kust en de bemanning is gered! Nu moet Broeder Gerard echter opletten: heel Napels schreeuwt hem achterna en wil hem grijpen! Ze willen de heilige voor zich! De goede man slalomt verbazend snel door de steegjes! Er zijn mensen die beweren dat hij vliegt! Ternauwernood kan hij ontsnappen. Hij zal geen voet meer in Napels zetten!

Vuur van binnen.

Terug in Avellino, klooster Materdomini. Pater Caione ziet hem: “Wat is er met jou, Broeder Gerard?” Brandend van de koorts en hoestend. Er komt bloed mee! Tuberculose! Broeder Gerard: “Mijn goede Pater, wees toch opgewekt! Het is Gods wil!” Pater Caione kijkt naar de muur van Broeder Gerards cel. Daar hangt een bord: “Hier wordt Gods wil gedaan, zoals Hij het wil en zo lang Hij het wil”. Broeder:

“En nu is het de wil Gods dat ik zoals Jezus vastgenageld wordt”. Pater Caione weet hoe laat het is: H. Oliesel en Ziekencommunie! Stervend zucht Broeder Gerard: “Goede God, U weet dat alles voor U was! Ik sterf tevreden! Ik lijdt enorm, maar met U, Jezus, en wetend dat mijn lijden maar klein is in vergelijking met het Uwe ...” Op 16 oktober 1755, om half twee ‘s nachts blaast Broeder Gerard Maiella zijn laatste adem uit. Als de andere broeders en paters het horen, zijn ze geschrokken: “Nu al? Hij was nog zó jong, maar negentwintig ...” Maar ook blij: hun jonge orde heeft al een heilige broeder! Hij wordt de patroonheilige van alle moeders die een kind baren en van alle vals beschuldigden!

Godgewijde broeder

Grote heilige kloosterstichters als de H. Benedictus of de H. Franciscus ... Je zou denken dat dat priesters zijn. Nee, broeders. Zoals Gerard Maiella. Broeder worden is geen sacrament, priester worden wel. Maar Jezus wil mensen die Hem volgen zonder te huwen. Mc. 10, 29 v.: “*Er is niemand die huis, broers, zusters, moeder, vader, kinderen of akkers om Mij en om de Blijde Boodschap heeft prijsgegeven, of hij ontvangt nu, in deze tijd, het honderdvoudige en in de toekomstige wereld het eeuwige leven.*” Mt. 19, 11 v.: “*Niet iedereen kan dit begrijpen, maar alleen zij aan wie het gegeven is. Er zijn onhuwbaren die zo uit de moederschoot zijn voortgekomen; en er zijn onhuwbaren die door de men-*

Broeders FSSPX in Zaitzkofen (D)

sen zo gemaakt zijn; maar ook zijn er onhuwbaren die zichzelf onhuwbaar hebben gemaakt omwille van het Rijk der hemelen. Wie bij machte is dit te begrijpen, hij begrijpe het!”

Wat doet een broeder? Hij moet een handwerk beheersen. Hij bouwt kerken, kapellen en andere gebouwen. Hij maakt kleren voor de H. Mis en voor andere godgewijde mensen. Hij kookt voor hun. Hij is tuinman. Overal pakt hij als een H. Jozef, pakt met zijn gouden handen aan om voor de priesters de handen vrij te maken, zodat die zich weer volledig aan gebed en apostolaat kunnen wijden. Maar soms zijn ze ook in het directe apostolaat werkzaam, zoals de H. Gerard Maiella die in de zielen keek en ze bekeerde. Ook nu nog zijn religieuze broeders werkzaam als leraars in catechismusles en school. Mgr. Fellay heeft een naam voor deze godgewijde werkers: “*Jullie zijn onze stille helden!*”

In de maand december bidden en offeren we ervoor, dat het Kindje Jezus de geroepenen tegemoet komt zoals de jonge Gerardo. In januari doen we bijna hetzelfde, dit keer voor priesters: dat er vele heilige mogen komen!

Pater Koenraad Huysegems

Puntje

Luister eens, de Puntjes voor december en januari zijn:

December: Het weekplannetje van de Advent volgen!

Januari: Gehoorzaamheid!

Beste Kruisvaarders,

De H. Gertrudis bad op zekere dag vroom in haar kamertje in het klooster. Ze dacht bij zichzelf: *“O, wat zou dat leuk zijn, moest Onze Lieve Heer toch eens naar mij komen. Ik zou Hem zo graag eens willen zien!”* En zie: opeens was het heel licht in haar kamer. Het Kindje Jezus stond voor haar. Gertrudis voelde zich zo gelukkig als nooit tevoren. Ze aanschouwde het

mooie goddelijke Kindje en bad innig. Maar toen: plots: een gebonk op haar kamerdeur. Gertrudis opende de deur op een kiertje. Daar stond een andere kloosterzuster. *“Zuster Gertrudis, de overste wil dat u een werkje gaat verrichten in de tuin!”* *“O hoe jammer,”* dacht de H. Gertrudis. Eindelijk is Jezus gekomen en nu moet ik weg. Dat is erg! Maar als kloosterzuster moest ze zeker haar overste gehoorzamen. Toen de H. Gertrudis haar werkje in de tuin had verricht, ging ze snel terug naar haar kamertje. Ze hoopte dat Jezus niet zou zijn weggegaan. En ja: Jezus was er nog. Alleen ... nu was Jezus er niet meer als klein kind, maar als volwassen Jezus. Jezus straalde nog heerlijker van licht. *“Hoe mooi zijt Gij, o Jezus!”* riep Gertrudis uit. *“Maar Gij zijt nu veel groter! Waarom?”* Jezus antwoordde: *“Zoals gij mij nu groter ziet dan voordien, zo ben Ik ook in uw hart gegroeid omdat gij gehoorzaam zijt geweest! Zo ben Ik nog meer bij u!”*

Beste Kruisvaarders, het puntje van de maand januari is de deugd van de gehoorzaamheid. Dat is een belangrijke deugd zoals we net in het waar-

gebeurd verhaal hebben gehoord: door de gehoorzaamheid groeit Jezus in ons! En dat is ons doel: gelijkvormig worden aan Jezus' H. Hart. Wanneer we na onze dood aan de hemeldeur kloppen, opent God de Vader de hemelpoort en kijkt wie het is. Enkel diegene die op Zijn Zoon lijkt, in genade en deugd, laat Hij binnen. Welnu, Jezus was heel gehoorzaam. Jezus sprak: "*Mijn spijs is het de Wil van Mijn Vader te volbrengen!*" Hij was Zijn Vader gehoorzaam tot in de dood. En dat bracht verlossing!

Beste Kruisvaarders, we weten allen wat de ongehoorzaamheid van **Adam en Eva** in de wereld heeft gebracht: we verloren onze heiligmakende genade; we werden uit het aards paradijs verbannen; de mensen konden ziek worden en moesten sterven. Een tragedie!

Er zijn nog voorbeelden van ongehoorzame mensen in de H. Schrift. Zo moest **Koning Saul** gehoorzaam zijn aan Gods Profeet Samuel. Koning Saul moest wachten om de veldslag te beginnen totdat de profeet een offer aan God zou hebben opgedragen. Zo niet, zou deze niet door God gezegend zijn. Saul echter werd ongeduldig en droeg zelf het offer op. God strafte

hem daarom. Koning Saul kon zijn vijanden niet overtreffen. (*1 Sam. 13, 8 vv.*)

Een andere keer moest Saul alles van zijn vijanden doden en verbranden. Saul deed dit niet. Hij hield veel rijkdom voor zichzelf. Als straf verwierp God Saul als koning over Israël. (*1 Sam. 15, 1 vv.*)

Ook **Maria, de zus van Mozes**, was ongehoorzaam. Ze wilde Mozes als Gods plaatsvervanger niet gehoorzamen. Ze wilde uit jaloersheid niet volgbaar zijn. God strafte haar door haar melaats te laten worden. (*Numeri 12*)

Zelfs de grote **Mozes** was ongehoorzaam aan God. God beval Mozes water uit de rots te slaan zodat het volk te drinken zou hebben. Het volk morde en klaagde al een hele tijd, en Mozes had genoeg van deze situatie. In zijn toorn sloeg Mozes niet eenmaal op de rots zoals God hem had bevolen, maar Mozes sloeg tweemaal. Een teken van onbeheerstheid en ongehoorzaamheid. Als straf mocht Mozes het H. Land wel zien liggen vanop een hoge berg, maar er niet binnegaan. (*Num. 20, 11*)

Beste Kruisvaarders, zo kunnen we concluderen: ongehoorzaamheid brengt ongeluk!

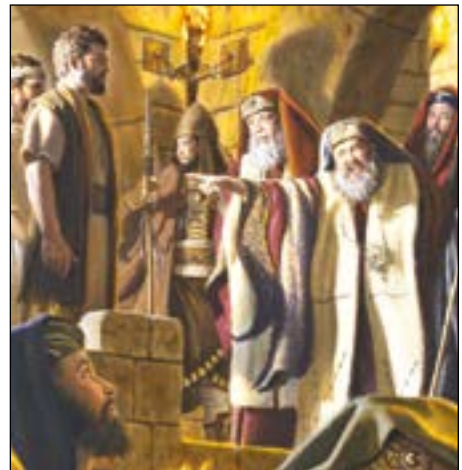
Anderzijds hebben we in de H. Schrift ook grote voorbeelden van gehoorzaamheid. Denken we aan **Noë** die een groot schip (de ark) bouwde. Noë woonde in een land ver van de zee. Maar toch gehoorzaamde Noë aan God. God gaf bevel, dus Noë volbracht het. En inderdaad: het begon hard te regenen, zo hard, dat de woonplaats van

Noë een zee werd. Door de gehoorzaamheid werd Noë en zijn familie gespaard. Alle andere mensen, die niet in de ark waren, verdronken.

Ook **Abraham** is een voorbeeld van gehoorzaamheid. God testte zelf de grootheid van Abrahams gehoorzaamheid. God verlangde dat hij zijn eniggeboren Zoon Isaac zou offeren. De zoon van wie heel de toekomst afhing! Abraham had kunnen denken: dat doe ik niet! Dat is teveel! De ene dag belooft God dat ik vele kleinkinderen zal hebben, dat er een groot volk uit mij zal groeien, en de andere dag wil God dat ik mijn enige zoon offer. Maar beste kinderen, Abraham ging met Isaac de berg op en ging hem offeren. Abraham wist dat God boven alles gehoorzaamd dient te worden: ook boven de eigen mening en eigen plannen. God zou wel andere wegen vinden om Zijn beloften te vervullen. En inderdaad! God stopte door de hand van een engel het offer en vervulde Zijn belofte. Uit Abraham en Isaac groeide een groot volk: het joodse volk.

Gehoorzaamheid, beste kinderen, dienen we tegenover onze ouders, priesters, leerkrachten, leiders, ... te beoefenen. Vooral echter tegenover God! Toen de **Apostelen Petrus en Johannes** na Pinksteren het Evangelie in de Tempel van Jeruzalem gingen verkondigen, werden zij door de tempelwacht voor de joodse Hogepriesters gebracht. Zij verboden de apostelen nog te spreken over Jezus. Men moet de priesters gehoorzamen. Inderdaad. Maar ... als God iets anders beveelt, moet men *“God meer gehoorzamen dan mensen”*. (Hand. 5, 29) Zo antwoordde de H. Petrus aan de Hogepriesters. Jezus had namelijk gezegd: Ga en verkondig het Evangelie. Voila, dat deden ze en de Hogepriesters konden het hen niet verbieden!

Beste Kruisvaarders, de H. Paulus schrijft in zijn brieven dat de gehoorzaamheid van de kinderen tegenover hun ouders plicht is (Ef. 6, 1) en aan God welgevallig (Kol. 3, 20). We gehoorzamen onze ouders en hun helpers

in onze opvoeding, omdat ze **voor ons de plaats van God innemen**. Als we hen gehoorzamen, gehoorzamen we God. Als we ongehoorzaam zijn, dan verachten we Gods Wil. Passen we dus op! Natuurlijk gehoorzamen we onze ouders ook uit **dankbaarheid** omdat zij zoveel goede zaken voor ons verrichten: ze geven ons een plaats om te wonen, voedsel, kleding, ... We hebben naast God alles aan hen te danken! Gehoorzaamheid is erkenning van die weldaden. Een ongehoorzaam kind lijkt dus op een blind kind, die blijkbaar denkt niks van andere mensen te hebben gekregen. Wat een vergissing! Als we ongehoorzaam zijn, zondigen we tegen het vierde gebod.

Vergeten we ook niet dat we als Kruisvaarders **deel uitmaken van het leger van Christuskoning**. We zijn geen speelclub! We zijn een leger en in een leger draait alles om gehoorzaamheid. Als de soldaat de generaal gehoorzaamt, dan loopt de tactiek gesmeerd en de overwinning wordt behaald.

Kortom: zijn we zoals de jonge Samuel. Samuel sliep in het voorhof van de tempel en hoorde een stem: ‘Samuel’ riep die stem. De jongen sliep zo rustig, maar hij werd geroepen, dus hij stond op. Hij ging naar de Hogepriester Heli. Hij dacht deze hem had geroepen. Maar de Hogepriester sprak: *“Ik heb u niet geroepen”*. Samuel ging weer slapen. Kort daarna hoorde Samuel opnieuw dezelfde stem. ‘Samuel’. O, dacht Sa-

muel, de Hogepriester roept me! Samuel sprong direct uit zijn bed. De Hogepriester verklaarde echter hem niet te hebben geroepen. En werd Samuel boos? Besloot hij niet meer te gehoorzamen? Neen. De Hogepriester maande hem veelmeer gehoorzaam te zijn en indien de stem nog eens zou roepen, heel zijn hart open te stellen. Het was namelijk God die riep. Samuel diende dan te zeggen: *“Heer God, ik luister; wat zal ik voor U doen, waarin kan ik U gehoorzaam zijn?”* Dat is een voorbeeld van een gehoorzaam kind.

Beste Kruisvaarders, volbrengen we dus moedig bijzonder de deugd van de gehoorzaamheid in de maand januari. Graag, vlug en stipt. Dat is ons puntje. Vooruit!

Pater Matthias De Clercq
EK-Kruisridder

De Laatste Herder

Het varken en Simeon

Kerstverhaal

De hemel hing zwaar en grijs over de witte aarde. Sneeuw, sneeuw zover je kon kijken. De bomen zwaar beladen en de huizen onder een warme dikke vac ht. Uit de schoorstenen kringelen pluimpjes rook.

Luid klinkt in het stille winterweer het geschreeuw van een varken dat geslacht wordt. Dat was bij Janus Linders. Daar ligt het beest op de stenen grond vlak bij de stalpoort. De slager zit er bovenop en de knecht houdt een touw vast, dat om de achterpoot van het varken zit. De kinderen kijken toe: Januske, de oudste jongen, naamgenoot van zijn vader, zijn handen diep in zijn broekzakken, en Trees en Pietje. Er komt een stroom dik donkerrood bloed uit de witte varkenshals en Toon de knecht houdt er een schaalje onder. Maar enkele druppels kleuren de sneeuw rood. Het varken schreeuwde machtig en luid, toen kreunde het nog wat na, het zeurde zo nog wat, toen was het dood. De knecht sopte zijn handen in het bloed, toen haalde de slager kokend water en het varken werd gladgeschoren, toen kwam het grote lange mes te voorschijn, het varken wordt in de helft opengesneden, zie, daar hangt het nu helemaal open, aan de leer, zijn kop met de kleine oogspleetjes omlaag, en het toont zijn hele kostelijke inventaris. Janus junior komt eens nabij en voelt met zijn vingers hoe dik het spek

is. Er lekt nog wat bloed op de grond, de druppels prikken rode gaatjes in de sneeuw.

Toen het varken schreeuwde spitste Simeon zijn oren. Hij kwam naar buiten en draaide zich langzaam rond, vorschend waarvandaan het geluid kwam. Heel

ver op de hei woonde hij, een stokoud mannetje. Hij woonde ver van het dorp in de eenzaamheid. Hij had tussen een groepje dennenbomen een plaggenhut gebouwd: zoden op elkaar gestapeld, daarop een geraamte van spanten, gevilde dennenstammetjes, bruin gevezeld, en daarop weer zoden, maar opzij een gat om een kromme verroeste schoorsteenpijp door te laten. Daar kringelt een beetje rook uit, vieze gelige rook. Simeon heeft ook een venster in zijn hut: een kruis van latten met vier ruitjes. Nee, één ruit is door karton vervangen, de andere drie zijn zo dik vuil dat de zonnestralen, zelfs de sterke zonnestralen uit een hoge blauwe hemel er wel niet door kunnen dringen.

En daar komt Simeon naar buiten. Hij heeft een grote wilde baard die zijn hoofd schijnt omlaag te trekken. Hij strompelt met een stok, als hij loopt schuift hij zijn voeten vlak langs elkaar, zijn benen zijn ook zo krom! Als hij zijn hoofd opheft, zie je in de wildernis van haren twee zwarte gloeiende ogen, als van een wolf. Kijk, nu heft hij zijn hoofd. Hij luistert. Dan lacht hij even en in zijn mond komen twee grote witte tanden bloot. Hij grinnikt. Nu gaat hij weer naar binnen, maar voor het deurgat keert hij zich nog eens om: hij hoort dat geluid weer – het gejammer van het stervende varken. “Jaja,” mompelt hij, “je hoeft zo hard niet te schreeuwen. Ik hoor je wel. Vannacht kom ik je wel opzoeken”.

In zijn hut haalt hij uit een kist een lang mes te voorschijn. Hij beproeft de scherpste met zijn duim. Dan gaat hij het wetten op een natte piepende

steen tot het zó scherp is dat hij een paar haartjes van zijn pols kan snijden.

De mensen noemen hem Simeon. Dat is maar een naam die ze hem geven. Hoe hij eigenlijk heet, weet niemand. Niemand heeft hem ooit horen praten. Ook Nol van ‘t End niet, en die heeft het toch eens geprobeerd hem te ontmoeten. Maar dat is al lang geleden. Toen Nol nog jong was – zo’n jonge dolle jongen van een twintig jaar – wilde die vriendschap gaan sluiten met Simeon. Die oude eenzame man, die zo alleen leefde in de stilte van de hei, met om zich heen slechts het geluid van de wind, die buitelde in de wijde lucht en neuriede in de toppen van de dennen, en van de vogels, eksters en vinken en in de zomer hoog in de lucht de leeuwerik, die eenzame oude man maakte hem zo nieuwsgierig dat hij op een dag uittrok om kennis met hem te maken. Maar hoe dichter hij het stille hutje naderde, des te banger werd hij. Toch waagde hij het door het raampje te kijken, zo maar even. Hij zag niets dan een oude kist met een gebroken schaal

erop, waarin wat aardappelkruim lag en in een hoek een hoop zakken, die zeker een bed moesten vervangen. Toen tikte Nol tegen het ruitje. Maar op hetzelfde ogenblik hoorde Nol een geweldig geraas, als van een ijzeren machine die op de keien ratelt. En Nol, dappere Nol, ging aan de haal zo snel zijn benen hem konden dragen. Dat was de enige poging geweest om Simeon aan zijn eenzaamheid te ontrukken. Eenzaam? Nee, de mensen zeiden, dat Simeon met de duivel omging.

Maar kom, dat van Nol van 't End is in de zomer gebeurd, al lang geleden. Nol is nu al een oude man, hij wordt kinds. Hij doet niets dan lachen en oogjes knippen tegen de zon. Dat komt van Simeon, zeggen de mensen. Ja, het is al zo erg dat het een spreekwoord is geworden in het dorp. Als er iemand plotseling sterft, zoals laatst nog een boer, die in de hete zomermiddag aan het oogsten was – het is als werd hij uit de hete hemel door een zilveren pijl getroffen, hij wordt duizelig en valt met zijn gezicht in de korenstoppels ... hij is dood. Het komt van Simeon, zeggen de mensen. Het paard van Jan de Ridder breekt zijn poot, en moet afgemaakt worden.

Het komt van Simeon. Bij de pastoor in de tuin, daar stond in het voorjaar een pruimenboom zo fijn in bloesem, langs heel de takken dikke witte bloesem, wit en dicht als vacht, witte takken in de blauwe lentehemel. En op een morgen was de boom dood. Dat komt van Simeon, zeggen de mensen. Maar de pastoor schuift zijn bril op zijn voorhoofd, kijkt in een boek over fruitbomen en prevelt een heel geleerd woord.

Op die winterse morgen dus met die grijze lucht vol sneeuw hoorde Simeon het varken zijn doodscreet schreeuwen. Simeon wette zijn mes en wachtte tot het nacht was.

Het ongeluk met de fluit

Die wintermorgen, dik onder de sneeuw, was Vigilie van Kerstmis. Daarom had Janus Linders zijn varken geslacht. Met Kerstmis wilden ze een fijn varkensoor in de soep hebben. Dat hoort zo bij elkaar: als de ziel feest heeft om de viering van de geheimen van Christus, mag ook het lichaam iets extra's. Want het lichaam helpt de ziel, is haar gediensstige knecht.

Maar er was nog meer te doen. De pastoor stuurde in de namiddag een boodschap naar Janus Linders of hij de kerststal kwam opzetten. Janus Linders was geen koster. Maar hij moest altijd voor de kerststal zorgen. Zijn vader had het vroeger gedaan, en hij kon het zó mooi dat na zijn dood de pastoor dat karwei aan diens zoon toevertrouwde. Het zat in de familie dacht hij zeker. En zo had Janus Linders bij erfenis de

taak gekregen met Kerstmis in de kerk te helpen.

En die middag stapte hij naar de pastorie, achter hem liep Januske, de oudste zoon. Die moest helpen om op die wijze zachtjesaan in de geheimen van het vak te worden ingewijd. Hij moest zijn vader weer opvolgen. Jong geleerd, oud gedaan.

Voor de deur van de pastorie staan twee paar klompen: grote van Janus senior, kleine van de zoon. En samen zijn ze op de zolder van de pastorie bezig de beelden in hun lange winterslaap te storen. ... O, wat is dat heerlijk, in die kisten te grabbelen, hopen houtwol uit te pakken. Zie, daar staan al zeven schapen op een rij. Drie staan er met hun kop omlaag te eten, onverstoort, hun honger houdt maar niet op. En nu is Januske bezig een zwart schaap uit te pakken. Het is een bijzonder mooi, met gekrulde horens vlak tegen zijn kop en om zijn hals een gouden bel aan een rode band. Vader Linders pakt een hond bij zijn snuit en tilt hem uit de kist. Hij pluist de houtwol uit zijn dikke bruine krulhaar. Wat zit die hond daar deftig! Echt trouw op de wacht! Zijn oren gespitst, zijn rode tong uit de hijgende bek. "Januske, breng die schapen maar vast naar beneden. Maar voorzichtig. Een voor een." ... Daar gaat hij. Met een schaap op de arm gaat de jongen de krakende zoldertrap af. Dan het gangetje door en daar is hij in de schemerlichte kerk. De hoge kerk met de gotische ramen. Het is er koud. En als je dan nog op kousenvoeten over de blauwe plavuzen moet lopen!

In het doopkapelletje is de stal opgesteld: nu nog een levenloos gapende rotsholte van grauw papier. De wegen erheen zijn van wit zand, met dik mos afgezoomd. Het kribbetje ligt nog leeg. Maar zie, daar komt het eerste schaap al aan, Januske draagt het binnen en geeft het precies de plaats van vorig jaar. Dan holt hij vol ijver weer naar boven. Vader werkt vlug. Drie herders staan er al naast elkaar. Die ene met het kroeshaar en het schaapje op zijn schouder kijkt als altijd even vroom. Hij heeft zijn hoofd gewend. Het is altijd erg moeilijk om hem zo op te stellen in de groep dat zijn blik precies op het Kindje valt. Maar die fijnigheden van de opstelling zijn vader Linders wel toevertrouwd. Daar staat de herder met de fluit. Dat is de mooiste van de drie. Hij heeft een plat hoedje op en een heel jong blij gezicht. Zijn wangen zijn een beetje gebold want hij blaast op een dwarsfluit waarvan de gaatjes rood omrand zijn. Hij heeft een geel jasje aan en hoge zwarte laarzen. De derde herder knielt, hij is oud. Het zal wel de vader zijn van de fluter.

“Januske, breng voorzichtig Johannes naar beneden.” Vader heeft alle beelden namen gegeven, of leerde hij die al van zijn vader? Dat vindt Januske heerlijk. Vroeger mocht hij alleen de kleine beelden dragen: de schapen en de hond en het Kindje, en het goud van de grote koning met het kale hoofd. Maar hij is al zo groot, zeker dit jaar heel hard gegroeid, dat vader hem zonder meer een gewichtiger taak kan geven. Hij neemt Johannes van achteren beet en kantelt hem om. Nu draagt hij hem. Maar hemel! wat is hij zwaar! Januske kreunt nu al. Vader is al weer druk bezig met de koningen. Die moeten wel voorlopig boven blijven, maar hij pakt alles ineens uit. En Januske strompelt met het grote beeld naar de zoldertrap. De treden kraken van het gewicht. Oei! daar stoot hij al tegen de trapeuning. En de mooie dwarsfluit van de jongen herder breekt af en rolt over de trap, tree voor tree, daar ligt hij op de grond. “Vader, vader ... ik kan hem niet houden,” zucht Januske. En als hij dat heeft gezegd, begeeft hem alle kracht. Zijn handen ontspannen zich en met een harde slag valt het grote beeld. Het rolt de treden af en daar ligt het nu: een verminkte romp. Daar ligt een arm, daar een been, daar het hoofd. En de romp zelf is in tweeën gevallen.

“Dekselse jongen,” roept vader Linders, en in twee sprongen is hij bij de zoldertrap. Alleen maar om de ruïne in ogenschouw te nemen. Te laat. Johannes ligt aan stukken.

De pastoor die in zijn kamer aan het bidden was, hoorde het kabaal op zol-

der, het bonzen en luide praten. Hij komt even kijken. Daar duikt het zijden kalotje boven het zolderluik. “Wat is hier te doen? Linders, wat heb je nu gedaan? Mijn mooie kerstgroep geschonden! Ach, wat zonde van mijn fluit. Wie laat nu ook zo’n jongen zulke levensgrote beelden sjouwen!” “Maak dat je wegkomt,” snauwt hij tegen Januske, die met tranen in zijn ogen staat te kijken. “En een nieuwe, zo mooi, is nergens te krijgen. Wat jammer!”

Daar staat vader Linders. Hij weet niet wat te zeggen. “Ik zal voor een nieuwe zorgen,” zegt hij zachtjes. Maar nauwelijks heeft hij dat gezegd of hij weet dat hij onzin praat. Hoe kan hij daarvoor zorgen. Honderd gulden en nog meer kost zo’n beeld. En zo’n mooie herder? Hij heeft er nooit een gezien als Johannes.

De pastoor scharrelt nog wat, brommend. Dan gaat hij heen. “Dat me zoiets moet gebeuren,” mompelt hij. En Janus werkt verder met verdriet. Hij onderbreekt telkens zijn werk om de stukken nog eens aan elkaar te passen. Neen, de herder is versplinterd, daar is geen lijmen aan: O, wat draagt hij nu voorzichtig het ene beeld na het andere naar beneden. Hij drukt ze beschermend tegen zijn borst.

En Januske zit intussen thuis heel stil achter de kachel, te staren. Als moeder vraagt of ze in de kerk al klaar zijn, durft hij geen antwoord te geven. Maar moeder wacht daar ook niet op. Ze heeft het te druk. Morgen is het Kerstmis!

En na een uurtje staan de beelden in een rij op de kerkvloer bij de doopkapel. Alleen de schaapjes zijn al in de stal. Die heeft Januske er al in gezet. Nu komt het moeilijkste werk, het mooiste ook: de beelden te rangschikken. Onder een rood venstertje midden in de rotswand zet Janus het kribbetje met het Kindje. De os en de ezel, twee reuzenbeesten, kunnen er mooi achter: de ezel met zijn lichaam in een spleet, zijn kop met steile oren steekt er juist uit. Dan de os, een goe dig beest, met rode snuivende neusgaten. Maria knielt devoot neer met haar handen gevouwen voor de borst. Sint Jozef leunt op zijn staf, zijn hoofd is wat gebogen, hij kijkt het Kindje aan. Drie schaapjes liggen rondom het kribbetje. De engel hangt hoog in de lucht met zijn lange geplooid kleding, en feestelijk ontplooit hij zijn tekstband met de blijde boodschap erop: Gloria in excelsis Deo. De oude herder is bij de ingang van de grot al neergeknield, aan zijn voeten staat een korfje broden. In het midden van een groepje schapen zit met gespitste oren de hond. Van opzij komt de andere herder aanlopen met een schaap op zijn schouder, een zilveren veldfles aan zijn gordel. Maar de derde herder? Die met zijn fluitmuziek zo'n blijheid bracht in dit hemels gezelschap? Hij, met zijn platte hoed en zijn geel jasje. ...

Vader Linders zucht wanneer zijn werk af is. Het werk is niet af. Johannes is er niet. "Het komt van Simeon," zegt vader Linders. Dan gaat hij heen, knielt in het middenpad, en kijkt nog eens naar de stal. Er is een grote lege plek. ... "Hoe jammer!"

Kerstmacht

Het is middernacht. Een lichte nacht. Kerstmacht. De lucht is klaar van maanlicht en zilveren sterren. En over de aarde ligt sneeuw. Alles is wit. En daarboven de lichte maneschijn. Er is geen wind. Helder vallen de twaalf slagen hoog uit de besneeuwde klokkentoren over de slapende, diep weggedoken huisjes. Het geluid draagt ver in zo'n stille nacht.

Zie, zelfs Simeon, ver op de hei, heeft de twaalf slagen vernomen. Daar knarst zijn deur, rammelende planken op een dwarslat samengehouden. Hij komt naar buiten, een klein voorovergebogen mannetje steunend op zijn stok. "Dit is een mooie nacht," fluistert hij voor zich heen. Hij steekt zijn baard in de wind en spiedt welke kant hij uit moet. Hij voelt onder zijn jas. Ja, het grote lange mes zit daar stevig, hij zal het niet verliezen. Nu stapt hij langzaam voorwaarts, een klein zwart spook. Een mooie nacht, denkt hij, zo zacht en wit. Nee, koud is het niet. De hemel is nu zo

dicht bij de aarde, de wind is rustig. Die lispelt maar wat in de wiegende denentoppen. Het maanlicht is zo helder dat Simeon de sporen van de haas in de sneeuw gedrukt ziet. Hij zou zich kunnen voorstellen dat hij daar rechtop zit, te luisteren naar de muziek van de sterren. De wind is als Gods adem over de wereld, een vader die zich buigt over het slapende kind. En het licht in de hemel is de vredige weerschijn van het geluk daarboven achter de sterren ... Maar als Simeon dat allemaal denkt, voelt hij opeens zijn mes, en weet hij waarvoor hij hier loopt in deze stille nacht. Hij hoorde van verre het varken schreeuwen toen het gestoken werd. Het was of het varken hem riep. Nu komt hij en hij zal zijn plan uitvoeren.

Simeon loopt in de schaduw tussen de huizen, schuw. De vensters zijn als ogen even wit van maneschijn, flauw levend. Hij komt langs de tuin van de pastoor met de dorre beukenhaag omheind. Daar is de kerk met een vacht van sneeuw gedekt, hij ziet de grote klok in de toren hangen, zwart tegen de lichte hemel. Nu is hij aan de rand van het dorp waarvandaan vanmorgen het geluid weerklonk. Hij loopt een boerenerf op om naar zijn buit te zoeken, maar het is moeilijk sporen te vinden van de slachting, al is de nacht verlicht door de maan. Hij zoekt heel lang, wel tien keer heeft hij klokgeluid gehoord, de torenklok die de tijd in stukken slaat naar uren en kwartieren. En ineens kan hij een schreeuw van blijdschap haast niet onderdrukken: zijn gehoor en speurzin hebben hem niet bedrogen, daar ziet hij tegen een zwarte muur het grote witte lijf van een varken op de

leer. Ja, het was in die goede tijd, dat de mensen nog eerlijk waren en niet alles stalen van elkander wat ze konden gebruiken. Het varken hing er te goeder trouw.

Dan greep Simeon zijn lange mes. Hij sloop het erf op, dekking zoekend in de donkere schaduw. Daar is hij bij het varken. Hij heft zijn mes, het fonkelt even. Nee, hij voelt niet of het scherp is. Hij slaat ineens toe.

Wat nu? Daar vallen tuimelend over en door elkaar klokkenklanken in de stille nacht. De toren staat te zingen. Hoor, in de verte de stem van een andere toren. En ginds nog een toren. Hier vlakbij het zware bronzen galmen en in de verte lichter geluid. Simeon hoort leven in de boerderij en ziet licht tussen drempeel en deur. Stil, hoort hij daar praten? Maar nee, hij mag geen tijd verliezen, hij slaat ferm toe. Brede diepe sneden. Er kraken beenderen. Mooi, daar heeft hij zijn varkenskop. Het bebloede mes steekt hij zomaar in zijn binnenzak, en met zijn kop in zijn twee handen gaat hij heen, in het donker langs de muur. Zijn stok laat hij liggen.

Maar nu gaan overal de deuren open; er valt licht op straat. Zacht pratende mensen komen naar buiten. Oude gebogen vrouwtjes met grote witte mutsen op. Mannen met hun beste zijden petje. Vaders en moeders met slierten kinderen. Ze zijn blij, dat hoor je in hun stemmen. Het is ook Kerstnacht en nog wel zo'n mooie nacht met de maan en dikke sneeuw.

Simeon weet het niet. Hij heeft het al zo lang vergeten, zijn eerste Kerstnacht. Nee, daar herinnert hij zich nu niets van. Hij weet niet waarom al die mensen zo diep in de nacht naar buiten komen, en hij begrijpt niet wat de klokkegalm van heinde en ver beduidt. Het duidelijk roepen van God heeft hij eens versmaad, nu begrijpt hij het roepen niet van de stem uit de toren die hoog in de hemel galmt.

Zijn plan is gauw gemaakt. Hij zal om het dorp heenlopen en zijn buit zo veilig stellen. Hij mag geen mens ontmoeten. Daar loopt hij nu met zijn varkenskop in de hei.

Maar achter zich hoort hij dan een stem: "Simeon, Simeon". Hij schrikt ervan. Nee, hij wil niet luisteren. Hij versnelt de pas. Maar de stem zit hem op de hielen. En nu klinkt het weer, langgerekt: "Simeon, Simeon". Haastig kijkt hij om. Wie spreekt daar? Dan blijft hij verstomd staan. Daar komt een gestalte aangezweefd op hele fijne doorzichtige vleugels. Simeon verzet geen voet meer, hij kijkt maar, en zijn gezicht vertrekt tot een glimlach. Simeon glimlacht. Wie had kunnen denken, dat hij dat nog kon! "Ik verkondig u een grote vreugde," zegt de engel. "Voor alle mensen bestemd. Heden is de Verlosser geboren. Dit zij u ten teken: ge zult een Kind vinden gewikkeld in wat doeken en in een kribbe liggend".

Hoor! daar zingt een engelenkoor, een hoge blijde melodie gedragen op de zware galmen van de beierende klokken. De lucht is vol van dit gezang van horizon tot horizon. Gloria, gloria. Het zijn de engelen. Simeon ziet ze niet, hij ziet alleen één engel voor hem staan. "Ga je mee naar het Kindje Jezus?" en hij lacht. "Engeltje," antwoordt Simeon zacht, "dat kan niet meer. Voor mij is het te laat". "Nee, nee. Jezus heeft mij gestuurd om je te halen. Kom nu mee. Niet wachten. Ach, laat me niet zo lang stil staan in de kou. Kom nu."

De engel pakt hem bij zijn jas, en Simeon strompelt tegen zijn zin mee. "Maar heus, het is te laat voor mij." "Waarom dan?" Simeon loopt mee, en om die onweerstaanbare liefvalligheid gaat hij aan het vertellen. En bij het vertellen wordt hij zo blij, dat hij sneller en snel-

ler gaat lopen, zo snel, dat het engel zijn vleugels moet ontvouwen.

Wat Simeon onderweg vertelt.

“Ik weet niet hoe oud ik ben – vertelt Simeon – want bij het verlopen van de jaren ben ik de tel kwijtgeraakt. Ik heb gezworven in alle landen van de wereld en veel meegemaakt. Ik heb onder de mensen gewoond en ben uit hun midden vertrokken. Ik heb gelukkige dagen gekend, maar op de bodem van het geluk lag het verdriet. Geluk is van korte duur. Ik heb mezelf trachten te ontvluchten, ik heb het leven vervloekt. Maar het eindigde niet, ik ben als een eeuwenoude boom met dikke ruwe schors, niets dan barsheid en bitterheid. Maar heel diep in mijn ziel leeft een vlammetje goeds, ik kan het niet doven onder een vloed van misdaden. Alle herinneringen hebben dit ene niet doen vergeten: een nacht in mijn jeugd. Hoelang is die voorbij? De aarde is geheel veranderd, zij heeft een ander kleed, zij blijft eeuwig jeugdige. De sterrennacht is nog dezelfde: de lichten aan de nachtelijke hemel, de maan en de sterrenkringen. De dag is de mens met zijn rusteloos werken en draven, de nacht is de stilte van het leven Gods.

Welnu, het is gebeurd jaren terug – ik kan niet schatten hoeveel – in een nacht vol maanlicht en sterren. Mijn herinnering heeft die gebeurtenis bewaard tot in kleinigheden. Mijn vader was herder. Ik had een lieve moeder met lang zwart haar en donkere schitterende ogen. Ik had drie broertjes: Isai, Ruben en Aser, en een zusje waar ik graag mee speelde want zij was iets jonger dan ik, Tha-

mar. We woonden in Palestina ver over de zee. We hadden een hut op de uitgestrekte vlakte van Bethlehem. Vader hoedde de schapen van een landheer, zelf had hij ook een kleine kudde. De weidegrond was dor en schraal, er groeide hard stekelig gras waaraan ik soms mijn voeten wondde. Op mijn negende verjaardag werd ik door vader verrast met een mooi geschenk: ik kreeg een lammetje, heel jong en dertel, met hoge mollige pootjes en oortjes roze-doorschijnend, fijn geaderd. Een lief diertje dat sprong van vrolijkheid. Ik noemde het Halma. Het groeide op en werd een zacht aanhankelijk schaap, en van haar wol kreeg ik een jasje door moeder genaaid. Nu werd in die dagen door ons volk de Verlosser verwacht. Een afgezant die ons volk en alle mensen zou verlossen van de

zonde. Vader had er vaak van voorgelezen uit de heilige boeken 's avonds na het eten. En wanneer vader het boek sloot, vouwden wij allen de handen en baden wij om de komst van de Knaap, die de heerschappij op Zijn schouders zou dragen, de Knaap, de Vredevorst, de God-met-ons.

En in een klare nacht – een nacht als nu, engel, met zoveel sneeuw en sterren in de lucht – waren wij op het veld bij de kudden. De aarde was met sneeuw en ijskorsten bedekt. De wolven waren hongerig omdat zij nergens voedsel vonden. Wij moesten over onze kudden waken: vader, en de oudere broers en ik ook. Ieder die kon, moest helpen. Rond de kudden waren hoge vlammeende vuren om de wilde dieren weg te houden. Ik was er en hield Halma dicht bij me om haar zeker niet te verliezen.

Opeens was het alsof onze vuren doofden, verdronken in een veel groter licht, een blank licht, dat de hele hemel vervulde. En voor ons stond een machtige grote engel, met een gouden band om zijn hoofdhaar, een stralende ster op zijn voorhoofd. Wij deinsden terug, uiterst bang. Hij sprak met een stem van muziek: 'Wees niet beangst. Ik verkondig u een grote vreugde die voor heel het volk is. Heden is u een Redder geboren in de stad van David. En dit zij u ten teken: gij zult een Kindje vinden gewikkeld in wat doeken en in een kribbe liggend'. En toen was het alsof de hemel scheurde van wit bliksemlicht. Maar er was geen angstaanjagend gerommel van de donder bij. Neen, een hemelse muziek aan heel de hemelboog. Gloria in excelsis Deo,

zongen vele engelen. En van vrede op aarde aan de mensen van goede wil.

Toen het licht wegstierf en de muziek ophield, zei vader tot ons: 'Laat ons naar Bethlehem gaan en zien wat God ons door zijn engelen openbaart. Wij zullen geschenken meenemen. Ik heb een mooie met zilver beslagen gordel in mijn tent, die ga ik halen en het Kind aanbieden'. Aser beloofde zijn mooie ebbenhouten boog met pijlen waarmee hij zo graag jaagde. Ruben had een sterke bok als geschenk, Isai had een prachtige vacht. En ik, ... ja, ik had Halma, mijn lief schaap dat uit mijn hand at en zo aanhankelijk was. En toen ik aarzelend bleef staan, zei vader: 'Vooruit jongen, neem jij Halma mee'. Ik bleef staan, en naast mij stond mijn schaapje, het wreef zijn kou tegen mijn hand en blaatte, het leek wel of het vreesde van mij te moeten scheiden. Maar ik zei: 'Halma, Halma. ... voor de jonge Koning'.

We gingen in een stoet. Vader voorop met in zijn handen de zware geschen-

ken, dan de drie oudere broers en dan kwam Tamar met een mooi geborduurd kleed. En ik achteraan. Zo liepen we in de richting van een lichtbundel die uit een rotsspleet straalde. Hoe dichterbij we naderden hoe groter vaders passen werden.

Ach, ik volgde schoorvoetend met mijn Halma aan een hand. De afstand tussen de groep en mij werd groter. En ineens keerde ik om en ik holde weg, zo hard ik kon. Halma rende voor me uit, trok me voort. En het was nacht, duister rondom me. Ik zag niets, ik hoorde geen engelenzang. Ik verborg me in onze hut, Halma dicht bij me. Buiten hoorde ik blaffen van onze honden, ze waakten des te scherper nu de herders heengegaan waren.

Toen de ochtend aanbrak, in het schemerlicht, kwamen luid pratend vader en de anderen terug. Ze zongen het engelenlied na: Glorie aan God en vrede op aarde. Vader deed het voorhangsel van de hut weg, zijn ogen schitterden. ‘De Messias is geboren,’ prevelt hij als in een gebed. ‘Een klein kind, arm als wij.’ Er was vreugde in zijn ogen. En Tamar zei: ‘Wat een lief moeder-tje in haar blauwe mantel en de witte sluier’. ‘Wat is Hij goed dat Hij zich aan ons openbaart,’ zei Isai. En Ruben en Aser kropen in de hoek van de hut en bleven zitten denken, ingetogen en devoot als kinderen die te Communie geweest zijn.

‘Toe jongen,’ zei vader tot mij, ‘je kunt nog gaan. Laat Halma maar hier. Maar geef dan wat anders. Of ga zo maar kijken. Dat is ook goed’.

En, engel, luister. Nu komt het. Ik nam Halma, ging naar buiten in de koele morgen. De zon hing rood boven de horizon. Ik zag sporen in de verse sneeuw. Zie, in de verte het zwarte gevaarte van de hoge rotsen. Daar was het Koningskind. En toen liep ik, holde ik zo hard als ik kon de andere kant uit, weg. En ik kwam aan een stad, en ik liep erdoor, weg, altijd verder. Het werd weer avond en ik sliep onder de blote hemel. En de volgende dag liep ik altijd door. ... Engel, wat er sindsdien gebeurd is in al die jaren weet ik niet meer. Alleen dit: mijn hart is klein geworden, verschrompeld als een oude vrucht. Maar diep daarin zit nog een witte kern: spijt, heimweeverlangen toch nog eens het Kind te zien. ...”

“Jezus heeft me gestuurd om je te halen,” zei de engel. Simeon zweeg van ontroering. Na zoveel jaren zwerven van de ene plaats naar de andere, zonder rust, met in zijn hart het heimwee als een knagende worm in een appel, ineens te vinden wat hij eigenlijk zo zeer verlangde. ...

“Maar ik heb mijn schaapje al lang niet meer,” zuchtte hij. “Niet lang na de eerste Kerstnacht hebben wolven Halma verscheurd.” “Dat is niet erg, Simeon. Kijk, hier is de boerderij weer waar je van het varken hebt gestolen. Kom, leg het gestolen goed hier neer voor de deur. Je hebt veel gestolen in je lange leven. Want je bent hoe langer hoe begeriger geworden sinds je van je bezit geen offer aan Jezus wilde geven in de eerste Kerstnacht. Leg terug wat je vannacht roofde tot teken van spijt over al je stelen. Dan kun je nu met berouw bij

Jezus komen als geschenk. Kijk maar goed naar het Kindje wanneer je de stal binnentreedt, hoe blij het is wanneer het eindelijk Simeon aan Zijn voeten ziet knielen.”

De laatste herder

Toen Simeon zijn offer had gebracht en de varkenskop had neergelegd bij Linders voor de deur, droegen zijn benen hem zo licht en snel naar de kerststal in de kerk dat het leek of hij vleugels had. Hoor, de zware klokkenmuziek is zacht en liefelijk geworden, als werd het brons tot zilver. En uit de open kerkdeur stroomt een golf muziek, hoog en fijn: Gloria in excelsis Deo, vrede op aarde voor wie van goede wil zijn. “Van goede wil,” prevelt Simeon, “ja, van goede wil”.

De nacht klaart op, bloeit open in een helder wit licht. De hemel is vol engelenzang, en het fluisteren van de wind is het ruisen van hun vleugels. Daar hoort Simeon blaten als van heel ver. Nee, nu klinkt het vlak bij hem. En dan voelt hij hoe een zachte schapenkop langs zijn benen schuurt. Er klinkt het geluid van een schapenbel. “Halma,” zegt Simeon, en hij drukt zijn schaapje tegen zich aan.

Hoog in de nacht staat de toren. Er bundelt een lichtstroom naar buiten door de open kerkdeuren. Gloria, gloria zingen stemmen van engelen of van kinderen. Nu treedt Simeon in het licht, de engel wordt er onzichtbaar in. Maar Simeon weet dat het hem voorgaat. Simeon betreedt de kerk. Hij ziet niet het hoogaltaar met de honderden kaarsen en de kronen van licht. Hij

hoort de pastoor niet die op de preekstoel staat en het evangelie leest: “En er waren herders daar ter plaatse met hun kudden. En plotseling stond er voor hen een engel met hemels licht omstraald. ... En de herders spraken tot elkander: laat ons naar Bethlehem gaan en zien ...”. Simeon is binnen en ziet twee kinderarmpjes naar hem uitgestrekt, en twee lachende oogjes. “Kindeke Jezu met oogskens zo blij,” fluistert hij opgetogen. Hij ziet Maria in de blauwe mantel en de witte sluier. Sint Jozef steunt daar op zijn staf en kijkt naar het Kindje. De os spalkt zijn neusgaten wijd open en verwarmt het Kindje in de doeken met zijn adem. De ezel ligt met gespitste oren. En daar staan de herders. Is dat vader niet? En daar is het Ruben?

Zie, Simeon heeft zijn voeten al gezet op de zandweg met mos afgezoomd. Hij strompelt het stalletje in met Halma aan zijn zij. Hij zoekt een plaatsje. Het lijkt wel of ze een plaats voor hem hebben opgehouden daar vlak voor het Kindje. Daar knielt Simeon neer in stille aanbidding. “Kindeke Jezu met oogskens zo blij. Wat zien er Uw oogskens dan vreugdigs in mij?” zingt een jongen hoog op het koor, of is dat het gebed dat als water uit een bron opwelt in Simeons hart?

Daar knielt Simeon en hij is opgenomen in de stille starende kerstgroep. Hij weet niets meer, alleen dit: nu is hij bij het Kind. Hij zegt zachtjes in zijn wilde baard: “Kindje Jezus hier ben ik. Het is wel laat. Maar zie, ik heb Halma bij me”. Zijn mond blijft open staan in dit bidden.

* * *

Hoor het orgel daveren! En gedragen op het orgeldreunen golft de zang van de mensen, die zingend in dichte rijen naar de deuren schuifelen: “De herder-tjes lagen bij nachte”. Achter in de kerk waar de paden uitmonden in de ruimte voor de poort staat een dicht opeengepakte massa. Voordat ze de kerk uitgaan kijken ze met uitgerekte hals naar rechts, naar de doopkapel. Ze willen even iets zien van de stal. Daar ligt het Kindje met uitgebreide armpjes lief te lachen. Maria en Jozef kijken niet op, ze starogen naar Jezus. En de herders staan met hun rug naar al die mensen, ze blijven maar bidden.

Janus Linders durft niet kijken. De hele Nachtmis heeft hij aan zijn gebroken herder moeten denken. Ach, dat zou hem nu zijn Kerstmis vergallen, zuchtte hij. Januske is op het altaar bezig de kaarsen uit te doen. Daar loopt hij met de lange kaarsendover in zijn superplie en zijn rood kraagje met goud afgezet. Hij is na

de Mis gauw uit de sacristie gegaan nog voor de pastoor tijd heeft een ander te belasten met het werk dat Januske steeds mocht doen. Hij vreest straf voor zijn onvoorzichtigheid van gisterenmiddag.

Ach, wat zullen de mensen denken, zucht Janus Linders als hij op de mensenstroom naar buiten wordt gedragen. De mooie fluit is er dit jaar niet meer. Wat jammer, denken de mensen. Janus schaamt zich en buigt zijn hoofd voorover. Maar juist voor hij buiten staat wil Janus toch nog even zien. Hij wendt zijn hoofd. “Wat is dat?” zegt hij dan opeens hardop. Zijn ogen staan rond van verbazing. “Drie herders??” En nu gaat hij worstelen om tegen de mensenstroom in toch bij de stal te komen. De engel met zijn uitgespreide bandelier hoog tegen de rotsen ziet op de mensen neer en lacht fijntjes als hij Janus ziet zwoegen om bij de kribbe te komen. “Adeste fideles” neuriet hij onhoorbaar. De mensen zijn wel wat verstoord door Janus die tegen hen indringt. Maar kwaad zijn ze niet, dat gaat niet op Kerstmis.

Eindelijk is Janus bij de stal. Hij knielt op een stoeltje en kijkt, kijkt zijn ogen uit. Wanneer alle mensen weg zijn, knielt hij er nog, alleen. Daar komen de misdienaars aangetrippeld, met een koek in de hand als beloning voor hun goede diensten onder de Nachtmis. Ze

kijken naar de stal en springen vlug naar buiten. Ze willen gauw thuis zijn, bij het feestelijk samenzijn bij kaarslicht en een goed voorziene tafel.

Januske Linders echter gaat naar zijn vader en fluistert opgetogen naar hem omhoog: “Vader, wat een mooie nieuwe herder!” “Ja,” zegt vader Linders “en hij blijft maar kijken met open mond”.

De koster moet luid rammelen met zijn sleutelbos om het tweetal te beduiden dat ze de kerk moeten verlaten.

En Simeon? Hij heeft in de stal gestaan het hele octaaf van Driekoningen nog. Toen Janus Linders de stal ging opruimen was de laatst gekomen herder vanzelf verdwenen. Simeon is nooit meer gezien in het dorp. En als er een ongeluk gebeurd is, zeggen ze niet meer: het komt van Simeon, want ze hebben hem helemaal vergeten.

En de pastoor heeft gespaard, gespaard. ... En de volgende Kerstmis kwam er een kist uit een verre stad. Daarin lag in houtwol een nieuwe fluit, precies zo een als er door Januske Linders gebroken was. Maar de mensen zeiden: “Hij is toch niet zo mooi als de herder van het vorig jaar, die geheimzinnig kwam en weer verdween. Dat is zeker een echte geweest. ...”

Einde

Uit het boekje Kerstmis van de Priesters van het H. Hart te Bergen op Zoom, jaartal onbekend.

De Geschiedenis van de Kerk

Pastoor W. Nolet

Reformatie en Contra-Reformatie

Hervorming

Te midden van deze periode van de Kerkgeschiedenis valt de droevige scheiding in de Kerk, die de naam draagt van “hervorming”, en die voortduurt tot op de dag van heden. Ze is de droefheid van al degenen, Katholieken en Protestanten, die in Christus geloven; de grote ergernis voor degenen, die buiten het Christendom staan; de grote beproeving, die God toelaat om redenen, die ons onbekend zijn en die we misschien zullen kunnen vermoeden, wanneer door Gods barmhartigheid de scheiding zal zijn verdwenen en de eenheid tussen de Christusbelijders zal zijn hersteld. Menselijkerwijze kunnen we het slechts betreuren, dat zoveel oprecht geloof en zoveel edelmoedig streven naar God niet vruchtbaar geweest zijn *en zijn* voor “de opbouw van het Lichaam van Christus, totdat wij allen komen tot de eenheid

van het geloof, tot een volwassen man, tot we de mannenmaat van de volmaakte Christus hebben bereikt.” (Ef. 4, 12)

Wat hiervoor werd uiteengezet, verklaart, hoe het mogelijk was, dat de “hervorming” kwam: de glans van het middelpunt van de kerkelijke eenheid was verduisterd, zodat het pauselijk gezag ook theoretisch werd aangevalen; de theologie was voor een goed deel op zijwegen verdwaald, zodat de scherpe formulering van de dogma’s, waar het om ging, ontbrak; de hiërarchie, in al haar rangen, gaf dikwijls meer ergernis dan leiding; de invloed van de vorsten in zaken van geloof en kerkrecht was gebruikelijk geworden, zodat de vorsten bij het invoeren van de “hervorming” een beslissend woord konden meespreken. Het individuele in de godsvrucht had een deel van de plaats ingenomen, die vroeger onbe-

twist aan het gemeenschappelijke, het kerkelijke, toekwam; er was inderdaad een zekere overspanning van het persoonlijke tegenover het kerkelijke, een zekere overdrijving van bijzondere devoties tegenover de liturgie.

Luther

Dat alles moge de “hervorming” hebben mogelijk gemaakt. Maar om haar werkelijk te maken was een man nodig van formaat, een man met diepe overtuiging en enorme propagandistische kracht, die in staat zou zijn voor zijn pro gram een heel volk te winnen. Die man was Maarten Luther. Hij werd geboren te Eisleben in 1483, trad in 1505 in het klooster van de Augustijnen te Erfurt, werd in 1507 priester gewijd. Daarna voltooide hij zijn studie en trad aan de pas gestichte universiteit van Erfurt als professor in de theologie op. Hij studeerde met ontembare ijver en werd misschien de beste kenner van de H. Schrift, die er ooit geweest is. Hij was een ijverig kloosterling, die de tucht voorbeeldig onderhield; maar voortdurend werd hij gekweld door het bewustzijn van zijn zondigheid. Hij heeft daarmee geworsteld zonder ooit rust te vinden voor zijn geweten: hij ging zijn eigen weg en maakte zich zo langzamerhand innerlijk los van de Kerk.

De beschrijving, die hij geeft van zijn geestelijke kwellingen, zijn aangrijpend. Hij vergelijkt ze zelf met de hellepijnen en het moet voor de monnik, die God zocht met een oprecht hart, ook een onuitstaanbare zielenpijn geweest zijn, te denken, dat hij van God

Luther

verwijderd leefde. Die ervaringen, die volgens Luther aan ieder oprecht zoeker overkomen, noemt hij zijn “theologie van het Kruis.” Hij heeft die in zijn leven telkens weer gehad en mensen, die schijnbaar in dezelfde richting gaan als hij, maar deze ervaringen niet hadden, noemt hij dweepers. Het angstige worstelen is voor hem het kenteken van Gods werk en zonder dat is er geen heil.

Luther, die, zoals gezegd, de hele Bijbel uitstekend kende, had van het begin af een bijzondere voorliefde voor de brief van de H. Paulus aan de Romeinen, waarin de nuttelosheid van de oude Wet met haar werken gesteld wordt tegenover Gods ontferming in de nieuwe Wet. Nu las hij in *Rom. 1, 17* dat in het Evangelie Gods gerechtigheid geopenbaard wordt door het geloof aan eenieder die gelooft; en dat bracht hem bevrijding van zijn angst: “geloof aan die gerechtigheid, waardoor God de mens rechtvaardig maakt, en u bent gered”. Deze heerlijke waarheid werd nu voor Luther de kern van zijn godsdienstige beleving. Hij ver-

klaarde haar op zijn wijze in verband met zijn van de ware leer afwijkende opvatting over erfzonde en rechtvaardigmaking. De hele Bijbel moest dienen om zijn verklaring van deze tekst te steunen, de kerkelijke overlevering had even weinig gezag meer als het kerkelijke Leerambt: God had zijn geschreven Woord gegeven aan ieder afzonderlijk en ieder individueel moest uit de Bijbel, en uit de Bijbel alleen, de inhoud van zijn geloof zoeken onder inwerking van de H. Geest.

Luthers dwaling

De waarheid is, dat God Zijn Openbaring heeft gegeven aan de bovennatuurlijke gemeenschap, die de Kerk van Christus is. Die Kerk, die gemeenschap, is de draagster van de Openbaring. Bij het bewaren van die schat wordt de Kerk krachtig geholpen door de Bijbel, het Woord Gods; bij het ontwikkelen en voorstellen

van de leer van de Openbaring kan de Kerk steeds rekenen op de bijstand van de H. Geest, die haar onfeilbaar maakt. Diezelfde H. Geest werkt in ieder mens afzonderlijk, maar die inwerking op iedere mens kan uiteraard nooit in tegenspraak komen met de inwerking van dezelfde H. Geest op de Kerk; zodat de Katholieke Christen in de leer van de Kerk het onderscheidingsmiddel heeft, of de inspraak werkelijk van de H. Geest komt. De inhoud van Gods Openbaring is zo rijk, dat hij door één afzonderlijke mens, al is die mens dan ook Luther, nooit geheel omvat kan worden. Daarom is de drager van de Openbaring ook niet een afzonderlijk mens of louter een geschreven boek, hoe heilig ook, maar een gemeenschap, waarvan het Hoofd is Hij, die van Zichzelf getuigde: “Ik ben de Waarheid en het Leven”, de Waarheid, die onvergankelijk, is, het Leven, dat in voortdurende ontwikkeling is. Natuurlijk zal ieder

Stellingen Wittenberg

christenmens voor zich, uit de hele schat van de Openbaring, een zekere keuze maken van bepaalde waarheden, die hem meer aanspreken, om daarop zijn godsdienstig leven te bouwen; en datzelfde kan men waarnemen bij verschillende volken, die kiezen naar hun eigen aard en aanleg. Maar wie één bepaalde kant van de Openbaring uitgeeft voor de hele Openbaring, dwaalt. Dat is de fout van Luther. Wanneer hij in de Kerk was gebleven, zou zijn visie op de Openbaring vermoedelijk ontzaglijk veel ten goede hebben gewerkt; de omstandigheden hebben hem, helaas, ertoe gebracht de Kerk te verlaten, en met hem is de treurige (wij hopen: niet blijvende) scheiding in de Westerse Christenheid ontstaan.

De verbreiding van Luthers leer

Want Luther was niet alleen een godvruchtig man met een sterk religieus leven; hij was ook een geweldig pro-

pagandist, die de ziel van het Duitse volk wist te pakken. Toen hij in 1517 voor het eerst in conflict kwam met de kerkelijke autoriteiten door zijn stellingen over de aflaat, die hij op de vooravond van Allerheiligen aanplakte aan de kerk van Wittenberg, begon de kerkelijke overheid maatregelen te nemen, die uitliepen op de veroordeling van Luther en zijn leer door paus Leo X in 1520. Toen volgden de propagandageschriften van Luther elkaar in snel tempo: hij deed een beroep op de adel om de misstanden in de Kerk op te ruimen, hij loochende de kerkelijke hiërarchie, de keizer moest een concilie bijeenroepen, Rome is de grote vijand; hij verwerpt de H. Mis en de Sacramenten, behalve Doop, Biecht en Eucharistie, en geeft hoog op van de vrijheid van de christenmens. En dat alles, geschreven in de volkstaal, aan wier vorming Luther zo'n groot aandeel had, ging in Duitsland van hand tot hand en de beroering was groot.

Luther legt stellingen uit

Reeds op de Rijksdag te Worms in 1521, waar de jonge keizer Karel V Luther in de rijksban sloeg, tekenden zich de partijen af. Luther had zijn aanhang onder de vorsten en de steden. De strijd begon voorgoed en duurde feitelijk tot de vrede van Munster, die het Protestantisme in Noord-Duitsland bevestigde en daarmee de nationale verdeeldheid van de Duitse natie, die duurde tot 1870, terwijl in alle andere landen (behalve Italië) de nationale eenheidsstaten hoe langer hoe sterker werden.

Paus Leo X

Schatkisten

Hoe vol waren de Schatkisten van augustus, september en oktober?

	<i>augustus</i>	<i>september</i>	<i>oktober</i>
<i>Aantal Schatkisten:</i>	13	21	23
Dagelijkse Toewijding	353	788	644
H. Mis	182	129	162
H. Communie	175	120	147
Geestelijke Communie	177	372	414
Offers	506	1.166	953
Tientjes	1.752	2.466	2.814
Bezoek aan het Allerheiligste	121	61	41
Meditatie	106	199	224
Goed Voorbeeld	498	740	707
Puntje	378	464	604

Jaarprogramma 2021

Wanneer?	Waar?	Wat?
van	t/m	
15-12		Gerwen
27-12	29-12	Steffeshausen (B)
		Gulden Mis
		E.K.-Kerstkamp

Jaarprogramma 2022

02-05	07-05	Antwerpen	Geestelijke Oefeningen (gemengd)
06-03		Gerw./Lei./ Utr.	Vastenbezinning (+Derde Orde FSSPX)
30-04		nader te bepalen	Derde Orde FSSPX
26-05		Gerw./Lei./ Utr.	Eerste H. Communie
19-06		Gerw./Lei./ Utr.	Sacramentsprocessie
25-06		nader te bepalen	Derde Orde FSSPX
02-07		Zaitzkofen (D)	Priesterwijding E.H. J. De Bruyn
25-07	30-07	Antwerpen	Geestelijke Oefeningen (gemengd)
01-08	12-08	Susteren	EK-jongens/meisjeskamp
16-08	20-08	nader te bepalen	Fietstocht met Broeder René Maria
27-08	28-08	Nederland	Bedevaart Gorcum-Brielle
17-09		Bonheiden (B)	Sportdag van de Traditie
24-09		nader te bepalen	Derde Orde FSSPX, bedevaart
01-10		Banneux	Bedevaart District Benelux
10-10	15-10	Antwerpen	Mariale Retraite (gemengd)
22-10		Gerwen	Aanbiddingsdag
29-10		nader te bepalen	Derde Orde FSSPX
19-11		Antwerpen	M.I.

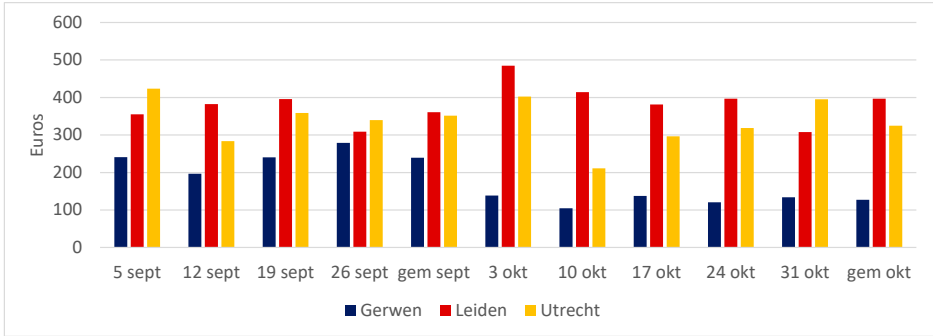
Onze Overledenen

Hr.	H.B.	Visser	Leiden	11	11	1997
Mevr.	P.M.	Favejée-Hoppenbrouwer	Papendrecht	15	11	2014
Kevin	F.J.	de Beer	Utrecht	29	11	2020
Hr.	J.C.	Jaspers	Heerlen	16	11	1990
Hr.	W.J.	Bongers	Hilversum	22	11	2018
Hr.	J.B.M.	Komen	Rijswijk	29	11	1997
Hr.	H.W.	van der Ven	Arnhem	29	11	2017
Hr.	M.	Soputan	Tiel	02	12	2013

Mevr. J.H.	Breebaart-Wagenaar	Krommenie	05	12	2009
Mevr. M.C.	Peijnenborg-Hamers	Tilburg	06	12	1987
Hr. P.A.	Galama	Hoorn	06	12	1997
Hr. J.	Hoogland	Rijswijk	07	12	1992
Mevr. M.	Franssen-Saelmans	Steyl	08	12	2000
Mevr. M.W.G.	Bongers-Mul	Montzen (B)	09	12	1988
Mevr. P.M.	Bongers-Hüneker	Aarle-Rixtel	09	12	2001
Mevr. A.J.	Hoogland-Kok	Emmen	09	12	2010
Mevr. W.M.	Galama	Amersfoort	09	12	2011
Mej. M.P.	van Kemenade	Geldrop	10	12	2000
Mevr. N.W.T.T.	Kweldam-Senders	Schagen	10	12	2019
Hr. J.J.	Joosen	Breda	12	12	2000
Hr. W.J.R.	Koekkoek	Amsterdam	14	12	1995
Mevr. S.J.W.	Smeets	Soesterberg	18	12	2004
Mevr. J.S.	Besouw-de Bruin	Grubbenvorst	19	12	2002
Mevr. M.N.	van Dijk- de Gouw	Tilburg	19	12	2004
Hr. J.J.M.	Gadiot	Heerlen	28	12	2000
Hr. N.J.R.	van Doeveren	Delft	29	12	1988
Hr. J.H.	van Stijn	Sliedrecht	30	12	1990
Hr. G.B.	Meulman	Nieuwe Pekela	30	12	2003
Hr. B.J.	Frederiks	's Hertogenbosch	31	12	2010
Mevr. G.H.	Haugk-Langerbeins	Utrecht	01	01	2006
Hr. J.F.	Koks	Maastricht	02	01	2016
Mej. A.M.	Simonis	Den Haag	03	01	2020
Hr. R.W.L.M.	Duetz	Houten	03	01	2021
Hr. H.H.	Pelgrom	Ede	05	01	2000
Mevr. H.	Vermeulen-Lurnej	Maastricht	08	01	1992
Hr. W.A.P.	Bakermans	Wageningen	08	01	1994
Mevr. A.	Suerink-Scholten	Arnhem	11	01	1996
Mevr. A.M.	v. Avesaat-Burhenne	Tegelen	11	01	2002
Mevr. A.F.M.	Messing-Bakker	Amersfoort	14	01	2009
Mej. M.W.	Schretlen	As (B)	16	01	2002
Hr. J.A.	Daniëls	Nootdorp	18	01	1987
Mevr. M.G.H.	Huberts-Hendriks	Venlo	20	01	2019
Hr. M.	van de Linden	Eindhoven	21	01	2006
Hr. R.R.	Freeman	Valkenswaard	21	01	2007
Mej. H.P.	van Vugt	Nuenen	21	01	2020
Hr. A.M.	van Os	Groesbeek	24	01	2009
Mevr. E.J.	van Diggele	Rotterdam	24	01	2011
Hr. J.T.	Vloet	Boxmeer	25	01	1998
Hr. P.L.	Tan	Amsterdam	25	01	2003
Mevr. J.P.	Kühr-Langras	Leidschendam	30	01	2016
Hr. J.W.	Jongorius	Utrecht	31	01	2021

Collecten in de maanden september en oktober 2021

De **missiecollecte** van Nederland op 24 oktober jl. voor ons onderwijs in het District Azië heeft € 1.140,09 opgebracht. **Hartelijk dank!**

De
Katholieke
Catechismus
over de
kerkelijke crisis

18€

- Door Peter Marijns Gaudin -

*Is er tegenwoordig een
crisis in de Kerk?*

Te verkrijgen in onze kerken en kapellen!

Kalender Gerwen

December

wo.	1	18.30	H. Mis	v.d. Advent (3 ^e kl.)
do.	2	17.30	Lof	H. Bibiana, maagd en mart. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
		18.30	H. Mis	
vr.	3	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand; H. Franciscus-Xaverius, bel. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
za.	4	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Petrus Chryso- logus, biss. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
zo.	5	10.30	Hoogmis	2^e zondag v.d. Advent (1^e kl.); kinderzegen
ma.	6	18.30	H. Mis	H. Nicolaas, biss. en bel. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
di.	7	18.30	H. Mis	H. Ambrosius, biss., bel. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
wo.	8	18.30	gez. H. Mis	Onbevleete Ontvangenis v.d. H. Maagd Maria (1^e kl.); ged. v.d. Advent
do.	9	17.30	Lof	v.d. Advent (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	10	7.15	H. Mis	v.d. Advent (3 ^e kl.); ged. H. Melchiades, paus en mart.
za.	11	9.00	H. Mis	H. Damasus I, paus en bel. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
		10.30	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	12	10.30	Hoogmis	3^e zondag v.d. Advent (1^e kl.), Gaudete
ma.	13	18.30	H. Mis	H. Lucia, maagd en mart. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
di.	14	18.30	H. Mis	v.d. Advent (3 ^e kl.)
wo.	15	6.30	gez. H. Mis	Gulden Mis ; ged. v.d. Quatertemperdag in de Advent; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
do.	16	17.30	Lof	H. Eusebius, biss. en mart. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent (2 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	17	7.15	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2 ^e kl.); <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
za.	18	9.00	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2 ^e kl.); <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
		10.30	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	19	10.30	Hoogmis	4^e zondag v.d. Advent (1^e kl.)
ma.	20	18.30	H. Mis	v.d. Advent (2 ^e kl.)
di.	21	18.30	H. Mis	H. Thomas, Apostel (2 ^e kl.); ged. v.d. Advent
wo.	22	7.15	H. Mis	v.d. Advent (2 ^e kl.)

do.	23	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	v.d. Advent (2 ^e kl.)
vr.	24	9.00	H. Mis	Vigilie v. Kerstmis (1 ^e kl.)
		23.00	Kerstwake	
za.	25	0.00	Nachtmis	Hoogfeest v. Kerstmis (1^e kl.);
		9.45	Dageraadsmis	in de Dageraadsmis ged. H. Anastasia, mart.
		10.30	Dagmis	
zo.	26	10.30	Hoogmis	Tweede Kerstdag, Zondag onder het octaaf v. Kerstmis (2^e kl.)
ma.	27	7.15	H. Mis	H. Johannes, apostel en evangelist (2 ^e kl.); ged. v.h. octaaf
di.	28	-----	geen H. Mis	HH. Onnozele Kinderen, mart. (2 ^e kl.); ged. v.h. octaaf
wo.	29	-----	geen H. Mis	v.h. octaaf v. Kerstmis (2 ^e kl.); ged. H. Thomas v. Canterbury, biss. en mart.
do.	30	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	v.h. octaaf v. Kerstmis (2 ^e kl.)
vr.	31	9.00	H. Mis	v.h. octaaf v. Kerstmis (2 ^e kl.); ged. H. Sylvester, paus en bel.; daarna Lof met Te Deum (<i>volle aflat</i>)

Januari

za.	1	10.30	Hoogmis	Eerste zaterdag v.d. maand, Octaafdag v. Kerstmis, Besnijdenis v.d. Heer (1^e kl.); voor de Mis Veni Creator (volle aflat); verplichte feestdag
zo.	2	10.30	Hoogmis	Feest v.d. H. Naam Jezus (2^e kl.); kinderzegen
ma.	3	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
di.	4	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
wo.	5	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Telesphorus, paus en mart.; daarna wijding Driekoningenwater
do.	6	17.30	Lof	Verschijsing v. onze Heer, Driekoningen (1^e kl.); na de Mis zegening v. wierook en krijt
		18.30	gez. H. Mis	
vr.	7	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
za.	8	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
zo.	9	10.30	Hoogmis	1^e zondag na Driekoningen, Feest v.d. H. Familie (2^e kl.); na de Mis toewijding v.d. gezinnen aan de H. Familie
ma.	10	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
di.	11	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Hyginus, paus en mart.
wo.	12	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)

do.	13	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	Gedachtenis v.h. Doopsel v. Onze Heer (2 ^e kl.)
vr.	14	7.15	H. Mis	H. Hilarius, biss. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. H. Felix, mart.
za.	15	9.00	H. Mis	H. Paulus, eerste kluizenaar, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Maurus, abt
		10.30	<i>Onderricht</i>	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	16	10.30	Hoogmis	2^e zondag na Driekoningen (2^e kl.)
ma.	17	18.30	H. Mis	H. Antonius, abt (3 ^e kl.)
di.	18	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Prisca, maagd en mart.; <i>begin v.d. Internationale Bidweek voor de Eenheid v.d. Christenen</i>
wo.	19	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. HH. Marius en gez., mart. en H. Kanut, koning van Denemarken, mart.
do.	20	17.30	Lof	H. Fabianus, paus en H. Sebastianus, mart. (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	21	7.15	H. Mis	H. Agnes, maagd en mart. (3 ^e kl.)
za.	22	9.00	H. Mis	HH. Vincentius en Anastasius, mart. (3 ^e kl.)
		10.30	<i>Onderricht</i>	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	23	10.30	Hoogmis	3^e zondag na Driekoningen (2^e kl.)
ma.	24	18.30	H. Mis	H. Timotheus, biss. en mart. (3 ^e kl.)
di.	25	18.30	H. Mis	Bekering v.d. H. Paulus, apostel (3 ^e kl.)
wo.	26	7.15	H. Mis	H. Polycarpus, biss. en mart. (3 ^e kl.)
do.	27	17.30	Lof	H. Johannes Chrysostomus, biss. en kerkl. (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	28	7.15	H. Mis	H. Petrus Nolascus, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Agnes, maagd en mart.
za.	29	9.00	H. Mis	H. Franciscus van Sales, biss. en kerkl. (3 ^e kl.)
		10.30	<i>Onderricht</i>	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	30	10.30	Hoogmis	4^e zondag na Driekoningen (2^e kl.)
ma.	31	18.30	H. Mis	H. Johannes Bosco, bel. (3 ^e kl.)

Februari

di.	1	18.30	H. Mis	H. Ignatius, biss. v. Antiochië en mart. (3 ^e kl.)
wo.	2	18.30	Kaarswijding, Processie, Hoogmis	Opdracht v. Jezus in de Tempel, Maria Lichtmis (2 ^e kl.)

Catechismusonderricht:

Zaterdag 11 en 18 dec.; 15, 22 en 29 jan. (van 10.30-12.00 uur)

E.K.: bijeenkomsten: 5 dec. (Kerstkamp 27-29 dec.) en 30 jan.

J.K.I.: bijeenkomsten: 12 dec. en 2 jan.

Geloofsverdieping volwassenen: 19 dec. en 9 jan. (familiedag)

Gebedsinitiatief: na de Hoogmis op de eerste zondag van de maand

- Heren: 1. bekeringen en 2. heiliging van het familieleven

- Dames: 3. roepingen

Kalender Leiden

December

vr.	3	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart
		18.30	H. Mis	v. Jezus (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent en de H. Franciscus-Xaverius, bel.
za.	4	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent en de H. Barbara, maagd en mart. (bisdom Rotterdam); daarna uitstelling tot 13.00 uur.
		10.20	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	5	10.30	Hoogmis	2 ^e zondag v.d. Advent (1 ^e kl.); <i>kinderzegen</i>
wo.	8	18.30	gez. H. Mis	Onbevleete Ontvangenis v.d. H. Maagd Maria (1 ^e kl.); ged. v.d. Advent
vr.	10	18.30	H. Mis	v.d. Advent (3 ^e kl.); ged. H. Melchiades, paus en mart.
za.	11	9.00	H. Mis	H. Damasus I, paus en bel. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
		10.20	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	12	10.30	Hoogmis	3 ^e zondag v.d. Advent (1 ^e kl.), <i>Gaudete</i>
vr.	17	18.30	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2 ^e kl.); <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
za.	18	9.00	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2 ^e kl.); <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
		10.20	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	19	10.30	Hoogmis	4 ^e zondag v.d. Advent (1 ^e kl.)
vr.	24	9.00	H. Mis	Vigilie v. Kerstmis (1 ^e kl.)
		23.00	Kerstwake	

za.	25	0.00	Nachtmis	Hoogfeest v. Kerstmis (1 ^e kl.);
		9.45	Dageraadsmis	in de Dageraadsmis ged. H. Anastasia, mart.
		10.30	Dagmis	
zo.	26	10.30	Hoogmis	Tweede Kerstdag, Zondag onder het octaaf v. Kerstmis (2 ^e kl.)
vr.	31	<u>9.00</u>	H. Mis	v.h. octaaf v. Kerstmis (2 ^e kl.); ged. H. Sylvester, paus en bel.; daarna Lof met Te Deum (<i>volle aflaat</i>)

Januari

za.	1	10.30	Hoogmis	Eerste zaterdag v.d. maand, Octaafdag v. Kerstmis, Besnijdenis v.d. Heer (1 ^e kl.); <i>voor de Mis Veni Creator (volle aflaat); verplichte feestdag</i>
zo.	2	10.30	Hoogmis	Feest v.d. H. Naam Jezus (2 ^e kl.); <i>kinderzegen</i>
wo.	5	<u>18.30</u>	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Telesphorus, paus en mart.; <i>daarna wijding Driekoningenwater</i>
do.	6	18.30	gez. H. Mis	Verschijning v. onze Heer, Driekoningen (1 ^e kl.); <i>na de Mis zegening v. wierook en krijt</i>
vr.	7	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Hungerus, biss. en bel. (bisdom Rotterdam)
		18.30	H. Mis	
za.	8	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
zo.	9	10.30	Hoogmis	1^e zondag na Driekoningen, Feest v.d. H. Familie (2 ^e kl.); <i>na de Mis toewijding v.d. gezinnen aan de H. Familie</i>
vr.	14	18.30	H. Mis	H. Hilarius, biss. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. H. Felix, mart.
za.	15	9.00	H. Mis	H. Paulus, eerste kluizenaar, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Maurus, abt
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	16	10.30	Hoogmis	2^e zondag na Driekoningen (2 ^e kl.)
vr.	21	-----	geen H. Mis	H. Agnes, maagd en mart. (3 ^e kl.)
za.	22	-----	geen H. Mis	HH. Vincentius en Anastasius, mart. (3 ^e kl.)
zo.	23	10.30	Hoogmis	3^e zondag na Driekoningen (2 ^e kl.)
vr.	28	18.30	H. Mis	H. Petrus Nolascus, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Agnes, maagd en mart.
za.	29	9.00	H. Mis	H. Franciscus van Sales, biss. en kerkl. (3 ^e kl.)
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	30	10.30	Hoogmis	4^e zondag na Driekoningen (2 ^e kl.)

Februari

- wo. 2 **18.30** Kaarswijding, Opdracht v. Jezus in de Tempel, Maria Lichtmis
Processie, (2^e kl.)
Hoogmis

Activiteiten in Leiden

Catechismusonderricht:

4, 11 en 18 dec.; 15 en 29 jan. Zaterdag (van 10.20-12.00 uur)

Eucharistische Kruisvaarders: bijeenkomsten 12 dec. en 9 jan.

Jong Katholiek Initiatief: bijeenkomsten 19 dec. en 16 jan.

Geloofsverdieping volwassenen en Militia Immaculatae: 20 dec. en 24 jan.

Gebedsinitiatief: voor roepingen: na de Hoogmis op de derde zondag van de maand

Kalender Utrecht

December

vr.	3	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart
		18.30	H. Mis	v. Jezus (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent en de H. Franciscus-Xaverius, bel.
za.	4	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent en de H. Petrus Chrysologus, biss. en kerkl.; daarna uitstelling tot 13.00 uur
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	5	10.30	Hoogmis	2^e zondag v.d. Advent (1^e kl.); kinderzegen
wo.	8	18.30	gez. H. Mis	Onbevleete Ontvangenis v.d. H. Maagd Maria (1 ^e kl.); ged. v.d. Advent
vr.	10	18.30	H. Mis	v.d. Advent (3 ^e kl.); ged. H. Melchiades, paus en mart.
za.	11	9.00	H. Mis	H. Damasus I, paus en bel. (3 ^e kl.); ged. v.d. Advent
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	12	10.30	Hoogmis	3^e zondag v.d. Advent (1^e kl.), Gaudete
vr.	17	18.30	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2 ^e kl.); <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
za.	18	9.00	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2 ^e kl.); <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>

zo.	19	10.30	Hoogmis	4 ^e zondag v.d. Advent (1 ^e kl.)
vr.	24	<u>9.00</u>	H. Mis	Vigilie v. Kerstmis (1 ^e kl.)
		23.00	Kerstwake	
za.	25	0.00	Nachtmis	Hoogfeest v. Kerstmis (1 ^e kl.);
		9.45	Dageraadsmis	in de Dageraadsmis ged. H. Anastasia, mart.
		10.30	Dagmis	
zo.	26	10.30	Hoogmis	Tweede Kerstdag, Zondag onder het octaaf v. Kerstmis (2^e kl.)
vr.	31	<u>9.00</u>	H. Mis	v.h. octaaf v. Kerstmis (2 ^e kl.); ged. H. Sylvester, paus en bel.; daarna Lof met Te Deum (volle aflaat)

Januari

za.	1	10.30	Hoogmis	Eerste zaterdag v.d. maand, Octaafdag v. Kerstmis, Besnijdenis v.d. Heer (1 ^e kl.); <i>voor de Mis Veni Creator (volle aflaat); verplichte feestdag Feest v.d. H. Naam Jezus (2^e kl.); kinderzegen</i> door de week (4 ^e kl.); ged. H. Telesphorus, paus en mart.; <i>daarna wijding Driekoningenwater</i>
zo.	2	10.30	Hoogmis	
wo.	5	<u>18.30</u>	H. Mis	
do.	6	18.30	gez. H. Mis	Verschijsing v. onze Heer, Driekoningen (1 ^e kl.); <i>na de Mis zegening v. wierook en krijt</i>
vr.	7	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
za.	8	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
zo.	9	10.30	Hoogmis	1^e zondag na Driekoningen, Feest v.d. H. Familie (2 ^e kl.); <i>na de Mis toewijding v.d. gezinnen aan de H. Familie</i>
vr.	14	18.30	H. Mis	H. Hilarius, biss. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. H. Felix, mart.
za.	15	9.00	H. Mis	H. Paulus, eerste kluizenaar, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Maurus, abt
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	16	10.30	Hoogmis	2^e zondag na Driekoningen (2 ^e kl.)
vr.	21	18.30	H. Mis	H. Agnes, maagd en mart. (3 ^e kl.)
za.	22	9.00	H. Mis	HH. Vincentius en Anastasius, mart. (3 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	23	10.30	Hoogmis	3^e zondag na Driekoningen (2 ^e kl.)
vr.	28	18.30	H. Mis	H. Petrus Nolascus, bel. (3 ^e kl.); ged. H. Agnes, maagd en mart.
za.	29	9.00	H. Mis	H. Franciscus van Sales, biss. en kerkl. (3 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	30	10.30	Hoogmis	4^e zondag na Driekoningen (2 ^e kl.)

Februari

wo. 2 **18.30** Kaarswijding, Opdracht v. Jezus in de Tempel, Maria Lichtmis
Processie, (2^e kl.)
Hoogmis

Activiteiten in Utrecht

Catechismusonderricht kinderen:

4, 11 en 18 dec.; 15, 22 en 29 jan. (van 10.30-12.00 uur)

Bespreking missaal: zondags 13.00 uur

Geloofsverdieping: zondags 14.00 uur

Onderstaand gebed kunt u gebruiken voor de huiszegening met driekoningenwater en wierook!

Zegen, o Heer, almachtige God, dit huis, opdat daarin mogen wonen gezondheid, kuisheid, kloekmoedige deugd, ootmoed, goedheid, zachtmoedigheid, vervulling van de wet en dankbaarheid jegens God, de Vader en de Zoon en de heilige Geest; en deze zegen mag blijven over dit huis en al zijn bewoners. Door Christus onze Heer. Amen.

Met gezegend krijgt schrijft u volgende formule boven de voor- en achterdeur (of op de bovendorpel):

20 + C + M + B + 22

Betekenis van deze formule:
Christus mansionem benedicat! (Christus moge dit huis zegenen!)

Onze adressen in Nederland

Gerwen

Leiden

Utrecht

Oude St. Clemenskerk

Heuvel 21
5674 RR Nuenen
Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 62

Kapel O.L.V. van de
Rozenkrans

Sumatrastraat 197
2315 BD Leiden

Telefoon
+31(0)71 782 05 05 of
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 65

St. Willibrordkerk

Minrebroederstraat 21
3512 GS Utrecht

Telefoon
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 67

Telefoontijden: maandag t/m zaterdag 09.30-12.00 en 14.00-17.30 uur.
In noodgevallen staan wij u vanzelfsprekend ook buiten deze tijden ter beschikking. Bovendien kunt u altijd een bericht op ons antwoordapparaat achterlaten of per e-mail met ons in contact treden.

E-mail adressen van de priesters

Pater C. de Beer: c.debeer@fsspx.email

Pater K. Huysegems: p.huysegems@googlemail.com

Pater M. De Clercq: m.declercq@fsspx.email

**Steun het
Informatie-
blad!**

Bankrekening

Stichting St. Jozef Nuenen
Heuvel 23

5674 RR Nuenen

IBAN: NL11 INGB 0003 9907 90

BIC: INGBNL2A

Kerkrade

(Duitstalig)

Kerk St. Maria ter Engelen
Pannesheiderstraat 71

6462 EB Bleijerheide/Kerkrade
Telefoon +31 (0)45 567 13 97

Op zondag Hoogmis om 9.30 uur

De erediensten worden verzorgd
door de priesters van de
Priorij St. Bonifacius
Bottroper Strasse 295
D-45356 Essen

Telefoon +49 (0) 20 166 49 22

District Benelux

*Brussel (Namen, Quiévrain en
Luxemburg)*

Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37
1050 Brussel
Telefoon +32 (0)2 550 00 20

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square
1040 Brussel
Telefoon +32 (0)474 860 755
H. Mis

- zon- en feestdagen 8.00 uur
10.00 uur
- ma. t/m za. 18.00 uur

Antwerpen

Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23
2018 Antwerpen
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 7.30 uur
10.00 uur
- ma., di. 7.00 uur
- wo, za. 7.30 uur
- do., vr. 18.30 uur

Gent

Sint-Amanduskapel
Kortrijksesteenweg 139
9000 Gent
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 10.00 uur

Colofon

Uitgever

Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie

Pater C. de Beer
Priorij St. Clemens
Heuvel 23
5674 RR Nuenen
Telefoon +31 (0)40 283 45 05

Kopijsluiting IB 329

Vrijdag 14 januari 2022

Giften ter ondersteuning

Uw giften ter ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X in Nederland. Voor uw overschrijving kunt u gebruik maken van

- internetbankieren,
- een automatische machtiging, of
- een eenmalige overschrijving.

U vindt ons ook op internet

- www.stpiusx.nl
- www.stpiusx.be

Biechtgelegenheid

Op zon- en verplichte feestdagen: drie kwartier vóór de H. Mis, tot ten laatste 10 minuten vóór de Mis, eventueel ook na de Mis.

Stipendium voor de H. Mis

Het stipendium voor een H. Mis bedraagt: € 18,00.

2 Voorwoord

VAN DE PRIESTERBROEDERSCHAP

3 De Menswording

14 De Litanie van Onze-Lieve-Vrouw: Morgenster, bid voor ons.

17 Een mooi getuigenis

EUCCHARISTISCHE KRUISTOCHT

21 Uitleg van de intentie – “Hier wordt Gods wil gedaan!”

36 Puntje

40 De Laatste Herder

54 De Geschiedenis van de Kerk

58 Schatkisten

VAN DE PRIORIJ

59 Jaarprogramma 2021/2022

59 Onze Overledenen

61 Collecten in de maanden september en oktober 2021

61 Nieuwe boeken:

De Katholieke Catechismus over de kerkelijke crisis

Leidraad voor de Biecht

62 Kalender Gerwen

65 Kalender Leiden

67 Kalender Utrecht

70 Onze adressen in Nederland

71 District Benelux

71 Colofon